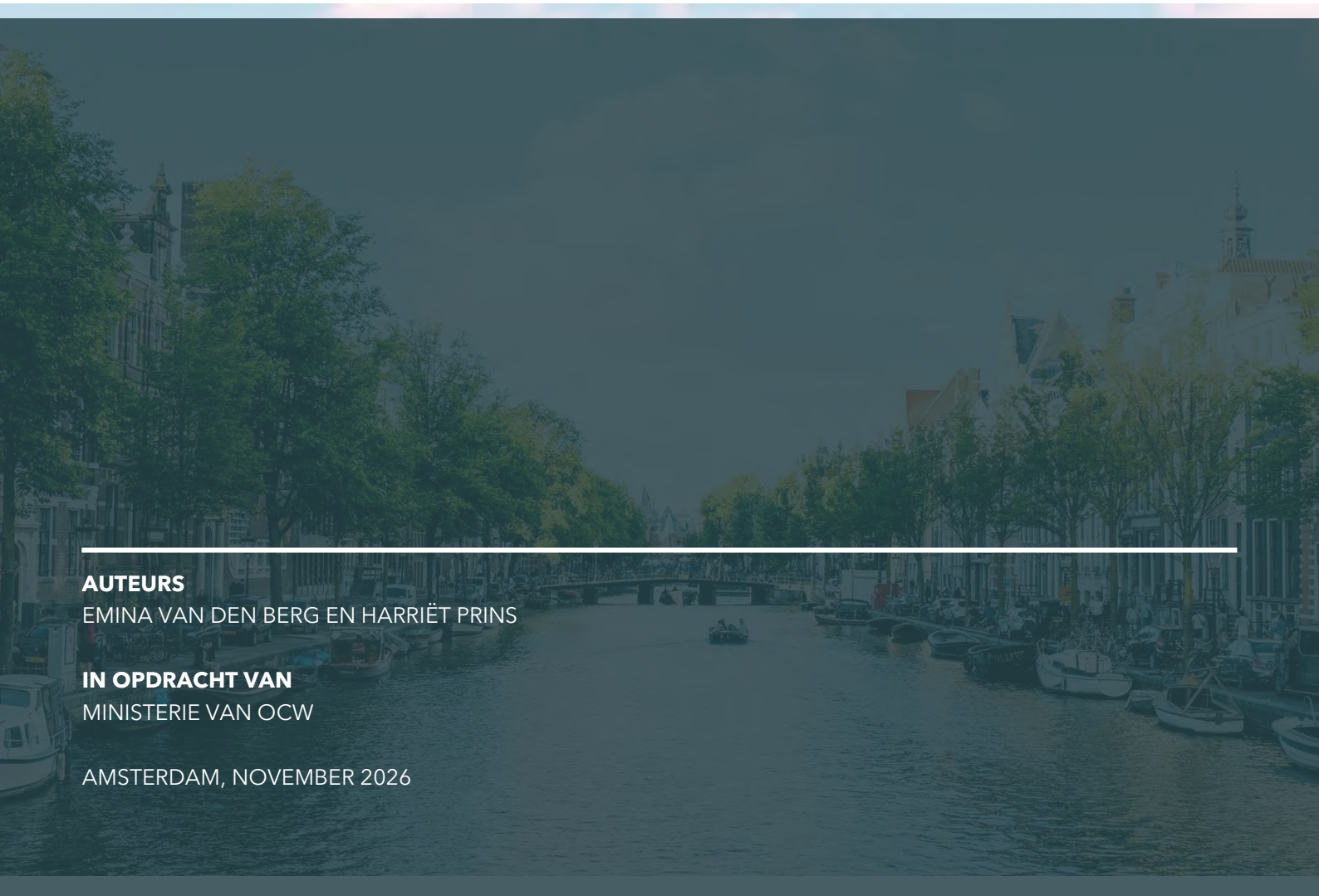
IMPLEMENTATIEONDERZOEK SUBSIDIEREGELING 'VERBETERING BASISVAARDIGHEDEN'

EINDMETING TRANCHE 3 TIJDVAK 1

RAPPORT

seo • economisch onderzoek SARDES

AUTEURS
EMINA VAN DEN BERG EN HARRIËT PRINS

IN OPDRACHT VAN
MINISTERIE VAN OCW

AMSTERDAM, NOVEMBER 2026

Samenvatting

De subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden heeft volgens de meeste scholen bijgedragen aan betere leerlingprestaties en een versterking van de schoolorganisatie. Scholen kijken overwegend tevreden terug op de uitvoering van hun activiteiten, ondanks ervaren knelpunten zoals werkdruk en financiële onzekerheid. Vrijwel alle scholen geven aan dat de ingezette activiteiten onderdeel worden van hun dagelijkse onderwijspraktijk.

Meerjarig implementatieonderzoek

Het consortium van Sardes en SEO Economisch Onderzoek voert gedurende de looptijd van de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden' (2022–2028) een meerjarig implementatieonderzoek uit bij de deelnemende scholen. Deze scholen ontvangen subsidie om de kwaliteit van het onderwijs in de volgende basisvaardigheden te versterken:

1. Taal;
2. Rekenen-wiskunde;
3. Burgerschapsvorming;
4. Digitale geletterdheid.

Het onderzoek richt zich op de wijze waarop scholen de middelen inzetten, hoe de verbetermaatregelen worden uitgevoerd en welke effecten zichtbaar worden in de ontwikkeling van de basisvaardigheden.

De centrale onderzoeksvraag luidt:
Hoe verloopt de implementatie van de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden' op de deelnemende scholen en welke effecten ervaren scholen bij hun leerlingen?

Dit rapport heeft betrekking op het implementatieonderzoek op de scholen in tranche 3, tijdvak 1, gebaseerd op de eindmeting op basis van een enquête onder de deelnemende scholen.

Belangrijkste uitkomsten enquête eindmeting tranche 3, tijdvak 1

Uitvoering van de activiteitenplannen
Bij de start van de subsidieperiode hebben scholen in een activiteitenplan vastgelegd aan welke basisvaardigheden zij wilden werken en welke activiteiten zij daarvoor zouden inzetten. Veruit de meeste scholen hebben zich gericht op taal en rekenen-wiskunde. Vo-scholen hebben daarnaast aanzienlijk vaker ingezet op burgerschap en digitale geletterdheid dan po- en go-scholen.

Iets meer dan de helft van de scholen heeft het oorspronkelijke activiteitenplan gedurende de subsidieperiode aangepast. Meestal ging het om beperkte wijzigingen, vooral vanwege voortschrijdend inzicht, personele wisselingen of omdat bij de start nog niet alle keuzes definitief waren gemaakt. Het overgrote deel van de scholen is er volgens eigen zeggen goed tot zeer goed in geslaagd de geplande activiteiten uit te voeren en is hierover ook (zeer) tevreden. Zowel de uitvoering als de tevredenheid daarover worden in het vo iets minder positief beoordeeld dan in het po en go.

Bij de uitvoering hebben scholen veelvuldig samengewerkt met externe partijen, onder meer voor de professionalisering van personeel en procesbegeleiding. Belangrijke bevorderende factoren bij de uitvoering waren de aansluiting van interventies bij lopende schoolontwikkelingen en de beschikbaarheid van voldoende middelen. De uitvoering werd vooral belemmerd door een hoge werkdruk en beperkte beschikbare tijd bij het personeel, evenals financiële onzekerheid vanwege de tijdelijke aard van de subsidie.

Opbrengsten
De meerderheid van de scholen (53 tot 81 procent) ervaart merkbare tot aanzienlijke vooruitgang bij leerlingen op de basisvaardigheden, vooral op taal en rekenen-wiskunde. Bij burgerschap en digitale geletterdheid is de ervaren vooruitgang minder groot en hebben scholen hier ook minder goed zicht op. De meeste scholen schrijven de vooruitgang bij hun leerlingen grotendeels toe aan de subsidieregeling. Scholen zijn overwegend tevreden over de behaalde resultaten en een ruime meerderheid geeft aan dat zij zonder de subsidie niet dezelfde resultaten hadden kunnen bereiken.

Ook op het niveau van de schoolorganisatie heeft de subsidieregeling volgens scholen positieve opbrengsten gehad. Vooral de professionaliteit van het team, het urgentiegevoel rond basisvaardigheden en de onderlinge afstemming en samenwerking zijn versterkt. Daarnaast ervaren veel scholen een positieve invloed op het evidence-informed werken en de aanwezigheid van specialismen binnen het team. De gevolgen voor de werkdruk en het werkplezier zijn minder eenduidig. Vooral in het vo ervaren scholen relatief vaak een negatief effect op de werkdruk en minder vaak een positief effect op het werkplezier.

Vrijwel alle scholen geven aan dat de uitgevoerde activiteiten onderdeel worden van hun reguliere manier van werken. Ook zetten veel scholen in op het behouden van de opgedane kennis door middel van scholing. De structurele financiële borging is minder breed geregeld, vooral in het po en go. In het vo zijn de activiteiten relatief vaker structureel opgenomen in de begroting.

Bestedingen
Scholen hebben de subsidiemiddelen vooral besteed aan taal en rekenen-wiskunde. In het po en go ligt de nadruk sterker op deze twee basisvaardigheden, terwijl de middelen in het vo gelijkmatiger over de vier basisvaardigheden zijn verdeeld. De belangrijkste uitgaven betreffen extra inzet van bestaand personeel, scholing en de aanschaf van lesmateriaal.

Gemiddeld hebben scholen 22 procent van hun subsidiemiddelen besteed aan de samenwerking met externe partijen, waarvan het merendeel naar private externe partijen ging. De verschillen tussen scholen zijn echter groot. In het vo is gemiddeld een kleiner aandeel van de middelen aan de samenwerking met externe partijen besteed dan in het po en go.

Ongeveer een vijfde van de scholen heeft na afloop van de subsidieperiode nog middelen over. Dit komt in het vo vaker voor dan in het po en go. Ook is het gemiddelde aandeel resterende middelen onder deze scholen in het vo groter. Scholen willen de resterende middelen vooral gebruiken om ingezette activiteiten na afloop van de subsidieperiode voort te zetten. Daarnaast willen zij deze inzetten voor andere maatregelen ter verbetering van de basisvaardigheden of de bredere onderwijskwaliteit.

Vergelijking met voorgaande tranches

De eindmetingen van de drie opeenvolgende tranches bieden de mogelijkheid om overeenkomsten en verschillen in de uitvoering en ervaren opbrengsten van de subsidieregeling in beeld te brengen. Daarbij moet worden bedacht dat het om verschillende groepen scholen gaat en dat de subsidieregeling na de eerste tranche op onderdelen is gewijzigd. Verschillen tussen tranches kunnen daarom niet zonder meer worden geïnterpreteerd als ontwikkelingen door de tijd.

De resultaten van de eindmeting van tranche 3 bevestigen grotendeels het beeld uit de twee voorgaande tranches. In alle drie de cohorten hebben scholen zich vooral gericht op taal en rekenen-wiskunde, terwijl vo-scholen daarnaast vaker hebben ingezet op burgerschap en digitale geletterdheid. Ook de uitvoering vertoont veel overeenkomsten. Scholen hebben hun activiteitenplannen doorgaans beperkt aangepast, werken veelvuldig samen met externe partijen en kijken overwegend tevreden terug op de uitvoering. Opvallend is dat vo-scholen in de opeenvolgende tranches steeds positiever oordelen over de uitvoering, terwijl de beoordeling in het po vrijwel constant hoog is gebleven.

Ook de ervaren opbrengsten laten een consistent beeld zien. Scholen rapporteren vooral vooruitgang bij leerlingen op taal en rekenen-wiskunde en ervaren daarnaast positieve effecten op de professionaliteit van het schoolteam en de onderlinge samenwerking. Tegelijkertijd keren enkele knelpunten terug, waaronder de werkdruk en financiële onzekerheid vanwege de tijdelijke aard van de subsidie. Vrijwel alle scholen streven ernaar de ingezette verbeteringen onderdeel te maken van hun dagelijkse onderwijspraktijk.

Inhoudsopgave

Samenvatting			2
1	Inleiding		6
	1.1	Subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden'	6
	1.2	Implementatieonderzoek	8
	1.3	Opzet van het onderzoek voor tranche 3, tijdvak 1	8
	1.4	Leeswijzer	9
2	Uitvoering van de activiteitenplannen		10
	2.1	Gekozen basisvaardigheden	10
	2.2	Activiteitenplannen	11
	2.3	Uitvoering van de activiteiten	12
	2.4	Meest impactvolle interventies	15
	2.5	Inzet van externe partijen	16
	2.6	Ondersteuning van een onderwijscoördinator	18
3	Opbrengsten		19
	3.1	Monitorinstrumenten	19
	3.2	Leerlingopbrengsten	20
	3.3	Schoolopbrengsten	23
4	Bestedingen		27
	4.1	Verdeling van de subsidiemiddelen	27
	4.2	Resterende subsidiemiddelen	32
Bijlage A	Vragenlijst		34

1 Inleiding

In de periode 2022-2028 wordt de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden' gemonitord. De monitor biedt inzicht in de wijze waarop scholen de subsidie inzetten en welke effecten zij daarvan ervaren op leerling- en schoolorganisatieniveau. Dit rapport presenteert de resultaten van de eindmeting van tranche 3, tijdvak 1.

Een goede beheersing van basisvaardigheden is van groot belang voor een succesvolle schoolloopbaan, kansen op de arbeidsmarkt en volwaardige deelname aan de samenleving. Taal, rekenen-wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid vormen de basis voor het verwerven van nieuwe kennis en vaardigheden en stellen leerlingen in staat om zich verder te ontwikkelen en hun weg te vinden in de samenleving (OECD, 2023[1]; Inspectie van het Onderwijs, 2026[2]).

De beheersing van basisvaardigheden bij Nederlandse leerlingen staat echter al geruime tijd onder druk. Uit het internationale PISA-onderzoek blijkt dat de prestaties van Nederlandse 15-jarigen op het gebied van leesvaardigheid en wiskunde tussen 2012 en 2022 aanzienlijk zijn gedaald (OECD, 2023). Ook recentere onderzoeken laten zien dat verbetering van de basisvaardigheden een belangrijk aandachtspunt blijft. Volgens de Inspectie van het Onderwijs (2026) is nog geen sprake van een duidelijke trendbreuk. In het po zijn de prestaties op taal en rekenen-wiskunde de afgelopen jaren relatief stabiel gebleven, terwijl in de onderbouw van het vo de prestaties op leesvaardigheid, woordenschat en rekenen-wiskunde nog altijd lager liggen dan vóór de coronapandemie.

1.1 Subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden'

Met de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden' ondersteunt de Nederlandse overheid scholen bij het versterken van de basisvaardigheden van hun leerlingen. Scholen dienen de subsidie in te zetten voor evidence-informed interventies die bijdragen aan een duurzame verbetering van de basisvaardigheden. De door het ministerie van OCW ontwikkelde interventiekaart basisvaardigheden biedt hiervoor handvatten. Na toekenning van de subsidie stellen scholen een activiteitenplan op, waarin zij beschrijven welke interventies zij gaan uitvoeren. Daarnaast zijn scholen verplicht om ten minste een nulmeting voor taal en rekenen-wiskunde uit te voeren en de ontwikkeling van de leerprestaties op deze onderdelen te monitoren. Hiermee krijgen scholen inzicht in de prestaties van hun leerlingen voorafgaand aan, gedurende en na afloop van de subsidieperiode.

1 OECD. (2023). *PISA 2022 Results: Learning During and from Disruption*. Paris: OECD Publishing.
2 Inspectie van het Onderwijs. (2024). *De Staat van het Onderwijs 2024.* Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

Looptijd en verschillende tranches

De subsidieregeling wordt in vier tranches uitgevoerd in de periode 2022–2028 (zie Tabel 1.1). Tranche 1, 2 en 3 (tijdvak 1) zijn inmiddels afgerond. Tijdvak 2 van tranche 3 en tranche 4 zijn nog in uitvoering.

De tranches 2, 3 en 4 verschillen van tranche 1 in zowel de wijze van subsidietoekenning als de hoogte van het subsidiebedrag per leerling. Vanaf tranche 2 wordt gewerkt met verschillende tijdvakken en is het onderscheid tussen een basissubsidie en een aanvullende subsidie komen te vervallen. Ook de inzet van een zogenoemd 'basisteam' is sindsdien geen onderdeel meer van de regeling. In plaats daarvan geldt één vast subsidiebedrag per leerling. In tranche 2 en 3 bedroeg dit € 1.000 per leerling. Voor tranche 4 is het bedrag verlaagd naar € 615 per leerling, met als doel het bereik van de regeling te vergroten en meer scholen voor subsidie in aanmerking te laten komen. Daarnaast is vanaf tranche 2 onderscheid gemaakt tussen twee groepen scholen:

- *Prioriteitsscholen:* scholen die van de Inspectie van het Onderwijs het oordeel 'zeer zwak' of 'onvoldoende' hebben gekregen. Voor deze scholen zijn meerdere aanvraagronden (tijdvakken) ingericht, zodat scholen met een recent inspectieoordeel op relatief korte termijn kunnen instromen in de regeling.
- *Overige scholen:* scholen die niet tot de groep prioriteitsscholen behoren en subsidie kunnen aanvragen via de regeling 'Verbetering basisvaardigheden voor overige scholen'.

Tabel 1.1 Overzicht van de verschillende tranches binnen de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden'

Tranche	Tijdvak	Subsidieperiode	Doelgroep + deelname
1	-	Schooljaar 2022/2023 en 2023/2024 (t/m 31 juli 2024)	645 scholen, waarvan 91 scholen met aanvullende subsidie en 14 scholen op de BES-eilanden[3]
2	1	Schooljaar 2023/2024 en 2024/2025 (t/m 31 juli 2025)	2.296 scholen, waarvan 84 prioriteitsscholen
		Schooljaar 2023/2024 en 2024/2025 en een deel van 2025/2026 (t/m 31 december 2025)	66 prioriteitsscholen
3	1	Schooljaar 2024/2025 en 2025/2026 (t/m 31 juli 2026)	2.104 scholen, waarvan 46 prioriteitsscholen
	2	Schooljaar 2024/2025 en 2025/2026 en een deel van 2026/2027 (t/m 31 december 2026)	45 prioriteitsscholen
4	1	Schooljaar 2025/2026 en 2026/2027 (t/m 31 juli 2027)	2.680 scholen, waarvan 22 prioriteitsscholen
	2	Schooljaar 2025/2026 en 2026/2027 en een deel van 2027/2028 (t/m 31 december 2027)	6 prioriteitsscholen
	3	Schooljaar 2026/2027 en 2027/2028	30 prioriteitsscholen

Begeleiding en ondersteuning

De prioriteitsscholen krijgen allemaal één-op-één ondersteuning van een onderwijscoördinator van OCW, eventueel aangevuld met experts van buiten de school (dit is gelijk aan de subsidieregeling van tranche 1). Voor de overige scholen worden tijdens de subsidieperiode regionale bijeenkomsten ('startbijeenkomsten') georganiseerd, verspreid over het land. De scholen hebben daarnaast de mogelijkheid om mee te doen aan een vervolgtraject met een onderwijscoördinator. Dit zijn 'begeleide leernetwerken' (ook regionaal) die met clusters van scholen samen een ontwikkeltraject doorlopen, onder begeleiding van een onderwijscoördinator van OCW.

[3] Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

1.2 Implementatieonderzoek

In de periode van augustus 2023 tot en met december 2028 voert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een implementatieonderzoek uit naar de subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden in het funderend onderwijs. Aanleiding voor deze regeling zijn de groeiende zorgen over het niveau van de basisvaardigheden van leerlingen. Met de subsidieregeling wil OCW de dalende trend in de prestaties op deze vaardigheden keren.

Het implementatieonderzoek maakt deel uit van de bredere monitoring en evaluatie van het Masterplan basisvaardigheden, dat in het schooljaar 2022/2023 van start ging. Dit masterplan komt voort uit het coalitieakkoord van het inmiddels demissionaire kabinet-Rutte IV (2021) en richt zich op het versterken van vier basisvaardigheden in het funderend onderwijs:

1. Taal;
2. Rekenen-wiskunde;
3. Burgerschapsvorming;
4. Digitale geletterdheid.

Het meerjarige implementatieonderzoek richt zich op de manier waarop de subsidieregeling in de praktijk wordt vormgegeven en op het proces dat scholen daarbij doorlopen. Daarbij wordt ook een eerste beeld gevormd van de ervaren opbrengsten van de regeling. Parallel hieraan vindt een meerjarig effectonderzoek plaats, waarin wordt gekeken naar de meetbare effecten van de subsidieregeling op de vier basisvaardigheden van leerlingen.

Doel van het implementatieonderzoek is om per tranche een zo betrouwbaar en valide mogelijk beeld te schetsen van alle deelnemende scholen. Daarbij is ook ruimte voor verdiepende inzichten in hoe scholen de subsidieregeling in de praktijk inhoudelijk invullen.

1.3 Opzet van het onderzoek voor tranche 3, tijdvak 1

De centrale onderzoeksvraag voor het implementatieonderzoek luidt als volgt:
Hoe verloopt de implementatie van de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden' op de deelnemende scholen en welke effecten ervaren scholen bij hun leerlingen?

Om inzicht te krijgen in de wijze waarop scholen in de praktijk uitvoering geven aan hun activiteitenplannen, is in schooljaar 2024/2025 (periode maart-april) een enquête afgenomen onder de deelnemende scholen uit tranche 3, tijdvak 1, van de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden'. Deze enquête fungeerde als startmeting, waaraan 1.833 scholen deelnamen (po=1.318; vo=321; go=194), wat overeenkomt met 87 procent van het totaal aantal deelnemende scholen.

Aan het begin van het schooljaar 2026/2027 (periode augustus–oktober) is de eindmeting uitgevoerd. Alle deelnemende scholen zijn opnieuw uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen (zie Bijlage A), waarin zij hebben teruggeblikt op de volledige subsidieperiode. In deze vragenlijst kwamen de volgende thema's aan bod:

- Inzet op basisvaardigheden en besteding van de subsidiegelden;
- Eventuele wijzigingen in de actieplannen;
- Oordeel over de uitvoering van de activiteiten;
- Opbrengsten en duurzame borging.

In totaal hebben 1.737 scholen deelgenomen aan de eindmeting (po=1.267; vo=295; go=175). Dat is 83 procent van het totaal aantal scholen in tranche 3, tijdvak 1. Deze hoge respons is representatief naar type school (prioriteitsschool en overige school), schoolgrootte, achterstandsscore en hoogte van het subsidiebedrag.

Bij een deel van de scholen uit tranche 3 worden daarnaast casestudies uitgevoerd, ook in de vorm van een startmeting in het eerst subsidiejaar en in een eindmeting rond het einde van de subsidieperiode.

Dit rapport heeft betrekking op het implementatieonderzoek op de scholen in tranche 3, tijdvak 1, gebaseerd op de eindmeting op basis van een enquête onder de deelnemende scholen. De resultaten van de eindmeting via de casestudies worden in een afzonderlijk rapport gepresenteerd.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport beschrijft de resultaten van de eindmeting van de derde tranche scholen (tijdvak 1) die deelnamen aan de subsidieregeling 'Verbetering basisvaardigheden'. Hoofdstuk 2 beschrijft de ervaringen van scholen op verschillende aspecten ten aanzien van de uitvoering, zoals de mate van aanpassing van de activiteitenplannen, het oordeel over de uitvoering van de activiteiten en de eventuele inzet van externen bij de uitvoering. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de (ervaren) opbrengsten van de activiteiten die in het kader van de subsidieregeling zijn uitgevoerd, zowel bij leerlingen als binnen de school. Tot slot wordt in hoofdstuk 4 de besteding van de subsidiemiddelen uitgelicht.

2 Uitvoering van de activiteitenplannen

De meeste scholen richtten zich op taal en rekenen-wiskunde. De uitvoering van de activiteiten verliep grotendeels volgens plan en naar tevredenheid, veelal in samenwerking met externe partijen. Werkdruk en financiële onzekerheid vormden daarbij de belangrijkste belemmeringen.

Bij aanvang van de subsidieregeling leggen scholen in een activiteitenplan vast hoe zij de verbetering van de basisvaardigheden willen aanpakken. Daarin maken zij keuzes voor de basisvaardigheden waarop zij zich richten en de activiteiten en interventies die zij daarvoor willen inzetten. In dit hoofdstuk staat de uitvoering van deze plannen centraal. Aan bod komt welke keuzes scholen uiteindelijk hebben gemaakt, in hoeverre zij hun oorspronkelijke plannen hebben gevolgd en welke activiteiten daadwerkelijk zijn gerealiseerd. Ook wordt ingegaan op de interventies die scholen zelf als meest impactvol beschouwen, hun samenwerking met externe partijen en de ervaren meerwaarde van de begeleiding door onderwijscoördinatoren op prioriteitsscholen.

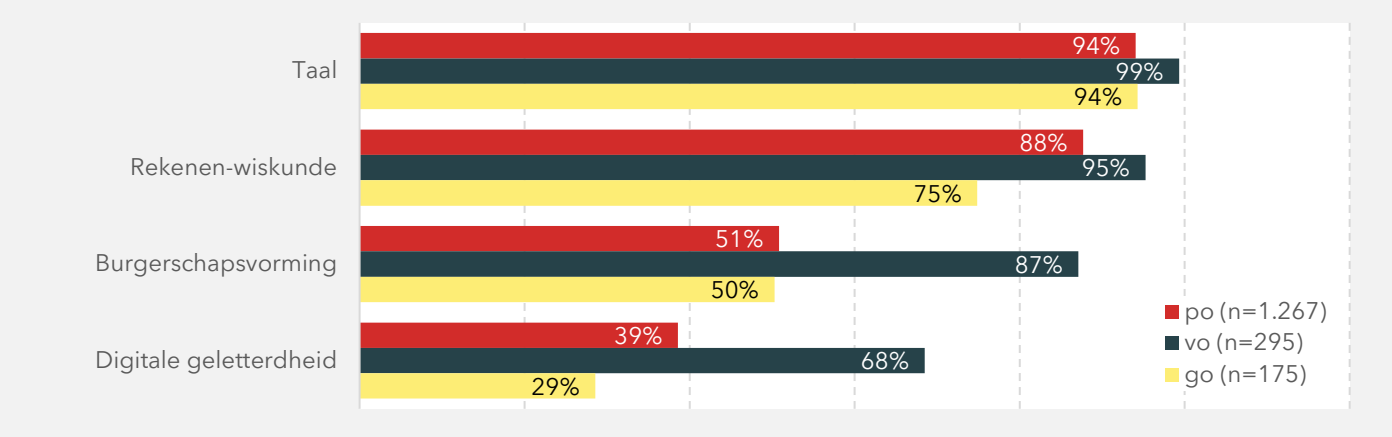
2.1 Gekozen basisvaardigheden

Veruit de meeste scholen hebben zich gericht op de basisvaardigheden taal (po: 94%; vo: 99%; go: 94%) en rekenen-wiskunde (po: 88%; vo: 95%; go: 75%), zie Figuur 2.1. Vo-scholen hebben daarnaast aanzienlijk vaker ingezet op burgerschap (po: 51%; vo: 87%; go: 50%) en digitale geletterdheid (po: 39%; vo: 68%; go: 29%) dan po- en go-scholen. Bijna twee derde van de vo-scholen (64%) heeft aan alle vier de basisvaardigheden gewerkt. In het po (24%) en vooral het go (13%) komt dit beduidend minder vaak voor.

De inzet op de verschillende basisvaardigheden komt grotendeels overeen met die in de voorgaande tranches. Ook toen lag de nadruk op taal en rekenen-wiskunde en zetten vo-scholen vaker in op alle vier de basisvaardigheden. Wel valt op dat po-scholen in tranche 3 vaker hebben ingezet op burgerschap en digitale geletterdheid dan in tranche 2. In tranche 1 lagen deze aandelen dichter bij die van tranche 3.

Zowel in het po als in het vo hebben grotere scholen gemiddeld op meer basisvaardigheden ingezet dan kleinere scholen. In het po hebben scholen met een hogere achterstandsscore gemiddeld op minder basisvaardigheden ingezet. In het vo is geen statistisch significant verband gevonden tussen de achterstandsscore en het aantal basisvaardigheden waarop scholen hebben ingezet.

Figuur 2.1 In alle onderwijssectoren ligt de nadruk op taal en rekenen-wiskunde

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

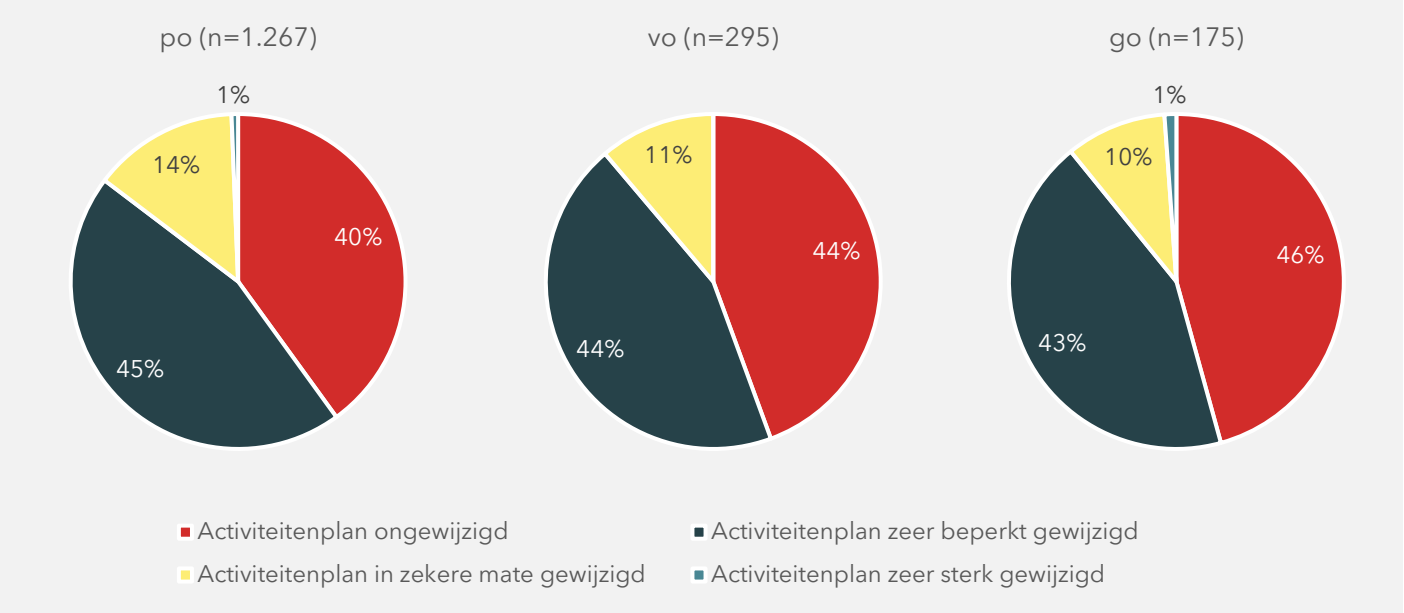
2.2 Activiteitenplannen

Scholen zijn verplicht om bij aanvang van de subsidieperiode een activiteitenplan op te stellen. Uit Figuur 2.2 blijkt dat iets meer dan de helft van de scholen gedurende de subsidieperiode wijzigingen in dit plan heeft aangebracht (po=60%; vo=56%; go=54%). In de meeste gevallen gaat het om zeer beperkte wijzigingen (po=45%; vo=44%; go=43%). Een relatief kleine groep scholen heeft het oorspronkelijke plan in sterke of zeer sterke mate gewijzigd (po=15%; vo & go=11%).

De belangrijkste redenen om af te wijken van het oorspronkelijke activiteitenplan zijn voortschrijdend inzicht (po=45%; vo=63%; go=46%), personele wisselingen binnen het team (po=41%; vo=40%; go=32%) en het feit dat bij het opstellen van het plan nog niet alle keuzes definitief waren gemaakt (po: 31%; vo: 43%; go: 37%). Deze redenen zijn genoemd door scholen die hun activiteitenplan hebben aangepast, ongeacht de omvang van de wijzigingen.

Dit beeld komt grotendeels overeen met de voorgaande tranches. Ook toen heeft ongeveer de helft van de scholen het oorspronkelijke activiteitenplan gedurende de subsidieperiode aangepast, doorgaans in beperkte mate. De belangrijkste redenen voor deze wijzigingen zijn eveneens vergelijkbaar, al wordt voortschrijdend inzicht in tranche 3 wat vaker genoemd, vooral in het vo.

Figuur 2.2 Activiteitenplannen zijn relatief vaak aangepast, maar meestal in beperkte mate

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

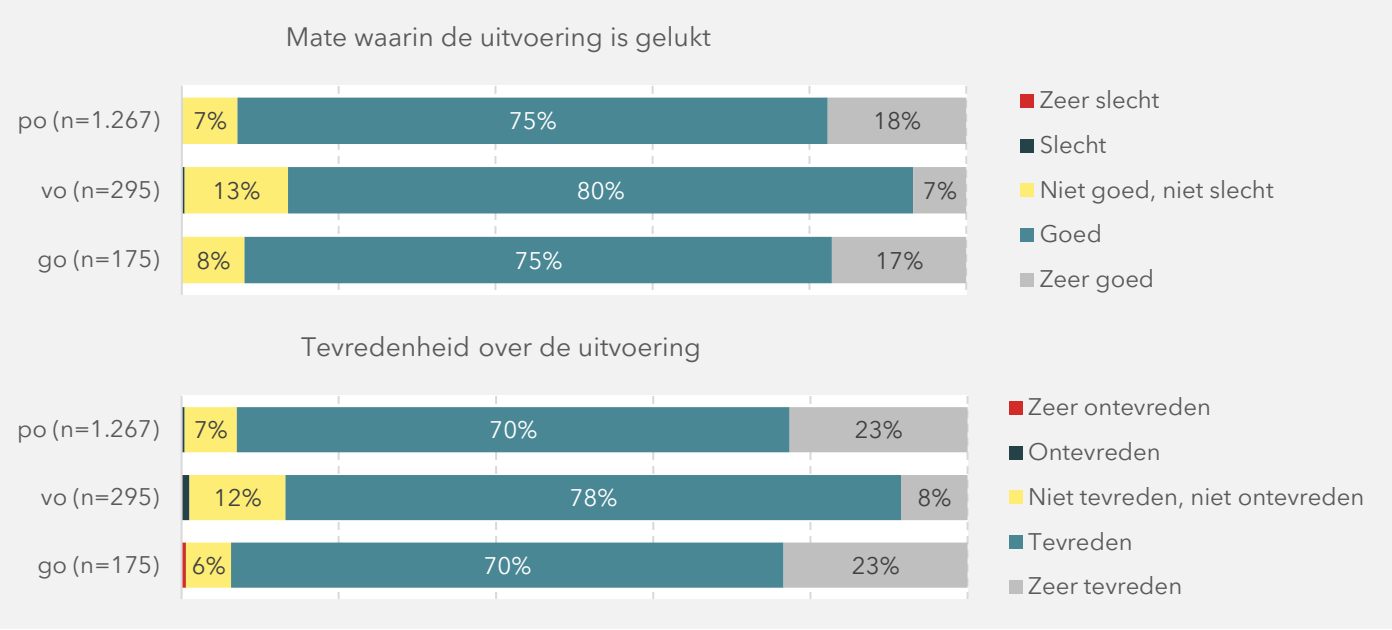
2.3 Uitvoering van de activiteiten

Veruit de meeste scholen zijn er goed tot zeer goed in geslaagd hun geplande activiteiten uit te voeren (po=93%; vo=87%; go=92%), zie Figuur 2.3. Ook de tevredenheid over de uitvoering is hoog: 93 procent van de po- en go-scholen en 87 procent van de vo-scholen is hierover (zeer) tevreden. Zowel de mate waarin de uitvoering is geslaagd als de tevredenheid daarover liggen in het vo iets lager dan in het po en go.

Over de gehele subsidieperiode beoordelen scholen zowel het verloop van de uitvoering als hun tevredenheid daarover positiever dan in het eerste subsidiejaar. Destijds gaf een kleiner aandeel scholen aan dat het goed tot zeer goed lukte om de geplande activiteiten uit te voeren (po=84%; vo=64%; go=79%) en was ook de tevredenheid over de uitvoering lager (po=78%; vo=63%; go=77%). Dit wijst erop dat het scholen gedurende de subsidieperiode steeds beter is gelukt om hun activiteiten uit te voeren.

Aanvullende analyses laten zien dat po-scholen die nog niet alle subsidiemiddelen hebben besteed, minder positief oordelen over zowel het verloop van de uitvoering als de mate waarin de geplande activiteiten zijn gerealiseerd. Dit geldt ook voor kleinere po-scholen en po-scholen in de G4-gemeenten. Voor andere kenmerken zijn geen significante verschillen gevonden. In het vo is geen statistisch significante samenhang gevonden tussen achtergrondkenmerken van scholen en hun oordeel over de uitvoering.

Figuur 2.3 Uitvoering van de activiteiten verliep goed en naar tevredenheid

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Scholen noemen grotendeels dezelfde behulpzame en belemmerende factoren bij de uitvoering van de activiteiten, al verschilt het relatieve belang soms per sector (zie Tabel 2.1). De meest genoemde behulpzame factoren zijn de aansluiting van interventies bij lopende ontwikkelingen op school (po=49%; vo & go=50%), de beschikbaarheid van voldoende middelen (po & vo=49%; go=46%) en voldoende draagvlak bij het betrokken personeel (po=45%; vo=44%; go=49%). De belangrijkste belemmeringen zijn een hoge werkdruk of tijdgebrek bij het personeel (po=62%; vo=79%; go=64%), financiële onzekerheid door de tijdelijkheid van de subsidie (po=57%; vo=59%; go=42%) en de prioriteit van reguliere schoolse zaken (po=36%; vo=55%; go=43%).

Tabel 2.1 Scholen ervaren grotendeels dezelfde behulpzame en belemmerende factoren bij de uitvoering

	Top 5 behulpzame factoren bij de uitvoering van de activiteiten					
	po (n=1.267)		vo (n=295)		go (n=175)	
1.	Aansluiting van de interventies bij lopende ontwikkelingen op school	49%	Aansluiting van de interventies bij lopende ontwikkelingen op school	50%	Aansluiting van de interventies bij lopende ontwikkelingen op school	50%
2.	Voldoende middelen	49%	Voldoende middelen	49%	Voldoende draagvlak bij het betrokken personeel	49%
3.	Voldoende draagvlak bij het betrokken personeel	45%	Voldoende draagvlak bij het betrokken personeel	44%	Voldoende middelen	46%
4.	Inzet van deskundige specialisten (intern en/of extern)	39%	Urgentiebesef om de basisvaardigheden te verbeteren	40%	Inzet van deskundige specialisten (intern en/of extern)	43%
5.	Externe ondersteuning en expertise	31%	Voldoende betrokkenheid van personeel	33%	Urgentiebesef om de basisvaardigheden te verbeteren	28%

	Top 5 belemmerende factoren bij de uitvoering van de activiteiten					
	po (n=1.267)		vo (n=295)		go (n=175)	
1.	Te hoge werkdruk/te weinig tijd bij het personeel	62%	Te hoge werkdruk/te weinig tijd bij het personeel	79%	Te hoge werkdruk/te weinig tijd bij het personeel	64%
2.	Financiële onzekerheid door de tijdelijkheid van de subsidie	57%	Financiële onzekerheid door de tijdelijkheid van de subsidie	59%	Reguliere schoolse zaken hebben prioriteit	43%
3.	Reguliere schoolse zaken hebben prioriteit	36%	Reguliere schoolse zaken hebben prioriteit	55%	Financiële onzekerheid door de tijdelijkheid van de subsidie	42%
4.	Tekort aan personeel	32%	Tekort aan personeel	32%	Tekort aan personeel	34%
5.	Wisselingen in het schoolmanagement	16%	Wisselingen in het schoolmanagement	17%	Wisselingen in het schoolmanagement	15%

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Ook in de voorgaande tranches beoordeelden de meeste scholen de uitvoering van hun activiteiten positief. Vooral in het vo is het oordeel in de opeenvolgende tranches steeds positiever geworden. Het aandeel vo-scholen dat de uitvoering als (zeer) goed geslaagd beoordeelt, is toegenomen van 67 procent in tranche 1 naar 79 procent in tranche 2 en 87 procent in tranche 3. In het po en go is de beoordeling vrijwel constant hoog gebleven. De belangrijkste bevorderende en belemmerende factoren komen eveneens grotendeels overeen met die in de voorgaande tranches, al wordt werkdruk of tijdgebrek in tranche 3 vaker als belemmering genoemd, vooral in het vo.

Ook is geïnventariseerd of scholen tijdens de subsidieperiode platforms hebben benut die kennis uit onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk beschikbaar stellen. In de enquête is specifiek gevraagd naar het gebruik van een aantal van deze platforms (zie Tabel 2.2). De interventiekaart basisvaardigheden (po: 82%; vo: 88%; go: 77%) en de SLO-website over basisvaardigheden (po: 68%; vo: 87%; go: 70%) blijken het meest geraadpleegd. Vo-scholen die inzetten op rekenen-wiskunde, burgerschap en/of digitale geletterdheid hebben daarnaast relatief meer gebruikgemaakt van de bijbehorende expertisepunten dan po- en go-scholen die ook inzetten op deze vaardigheden. Andere benutte kennisbronnen zijn onder meer vakliteratuur en wetenschappelijke publicaties, interne en externe deskundigen, onderwijsadviesbureaus, kennisuitwisseling met andere scholen en (begeleide) leernetwerken. Daarnaast zijn specifieke bronnen genoemd zoals LOWAN, Didactief en de PO-Raad. De geraadpleegde platforms zijn overwegend (best wel of helemaal wel) behulpzaam geweest voor de uitvoering van de activiteiten.

Tabel 2.2 Interventiekaart basisvaardigheden is het meest benutte kennisplatform

Aandeel scholen dat gebruik heeft gemaakt van…	po (n=1.267)	vo (n=295)	go (n=175)
Interventiekaart basisvaardigheden	82%	88%	77%
SLO-website over basisvaardigheden	68%	87%	70%
Onderwijskennis.nl en/of de Kennisrotonde van het NRO	56%	49%	41%
Expertisepunt rekenen-wiskunde*	40%	59%	32%
Expertisepunt burgerschap*	52%	75%	63%
Expertisepunt digitale geletterdheid*	34%	50%	36%
Anders	11%	15%	15%

* percentage berekend o.b.v. de scholen die inzetten op deze basisvaardigheid

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

2.4 Meest impactvolle interventies

Aan scholen is gevraagd om beknopt hun belangrijkste interventie te beschrijven, gedefinieerd als de interventie met de grootste ervaren impact op de basisvaardigheden van hun leerlingen. In de beschreven interventies zijn verschillen tussen onderwijssectoren zichtbaar. In het po ligt de nadruk op professionalisering en versterking van het didactisch handelen, regelmatig in combinatie met methodevernieuwing. In het vo worden relatief vaker aanvullende ondersteuning, het volgen van leerlingresultaten en vakoverstijgende afstemming beschreven. In het go neemt professionalisering eveneens een belangrijke plaats in, naast het ontwikkelen van passende methoden, materialen en doorgaande leerlijnen. In alle drie de onderwijssectoren richten de beschreven belangrijkste interventies zich overwegend op taal en rekenen-wiskunde. De verschillen tussen sectoren betreffen daarmee vooral de vormgeving van de interventies en minder de basisvaardigheden waarop zij zijn gericht.

Veel interventies worden schoolbreed ingezet, met aanvullende aandacht voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. De verantwoordelijkheid ligt onder meer bij de schoolleiding, intern begeleiders of kwaliteits- en inhoudelijke coördinatoren. Leraren en ondersteunend personeel verzorgen de uitvoering, regelmatig ondersteund door interne specialisten of externe deskundigen.

Hieronder volgen de belangrijkste terugkerende thema's, geïllustreerd met voorbeelden uit de gegeven antwoorden.

Professionalisering en versterking van het didactisch handelen
Het meest terugkerende thema is het vergroten van de kennis en vaardigheden van het schoolteam. Daarbij gaat het zowel om algemene didactische vaardigheden als om vakspecifieke deskundigheid voor taal en rekenen. Scholen noemen onder meer expliciete directe instructie, differentiatie, controle van begrip en doelgericht lesgeven. Scholing wordt regelmatig gecombineerd met lesbezoeken, feedback en coaching op de werkvloer. Een school beschrijft bijvoorbeeld hoe externe training wordt gevolgd door groepsbezoeken, waarbij interne specialisten leren observeren. Gezamenlijke evaluaties en herhaling van deze cyclus moeten zorgen voor verdere verdieping en toepassing in de dagelijkse lespraktijk.

Extra ondersteuning en meer ruimte voor gerichte instructie
Scholen organiseren aanvullende instructie en oefening voor leerlingen die dat nodig hebben. Dit gebeurt individueel, in kleine groepen of tijdens afzonderlijke ondersteuningsuren. Extra personele inzet en het verkleinen of splitsen van groepen maken deze aanpak mogelijk. Een school beschrijft bijvoorbeeld hoe een onderwijsassistent toezicht houdt op een klassenactiviteit, terwijl de leerkracht een klein groepje gerichte instructie geeft. In het vo worden toetsresultaten gebruikt om te bepalen welke leerlingen tijdens maatwerkuren ondersteuning krijgen. Naast het wegwerken van achterstanden noemen scholen ook verdieping en extra uitdaging voor leerlingen die de basis al beheersen.

Vernieuwing en gerichte inzet van methoden en materialen
Een ander terugkerend thema is het vernieuwen of aanvullen van het onderwijsaanbod met passende methoden en leermiddelen. Scholen onderzoeken welke aanpak aansluit bij hun onderwijsvisie, leerlingpopulatie en leerdoelen. De aanschaf gaat regelmatig samen met scholing en gezamenlijke lesvoorbereiding. Een school beschrijft bijvoorbeeld de overstap van een digitale naar een hybride rekenmethode, waarbij een rekencoördinator het team begeleidt. Andere scholen vullen hun bestaande aanbod aan met concrete rekenmaterialen of programma's voor woordenschat en automatiseren. In het go wordt expliciet gezocht naar materialen die passen bij de leerroutes en ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen.

Meer samenhang en een doorgaande lijn in het onderwijs
Scholen werken aan het verbinden van vakgebieden, leerjaren en werkwijzen. Zij beschrijven doorgaande leerlijnen, gezamenlijke onderwijsafspraken en thematisch of geïntegreerd onderwijs. Zo koppelt een school taalactiviteiten aan wereldoriënterende thema's om lezen, schrijven en spreken in samenhang aan te bieden. In het vo werken docenten uit verschillende vaksecties gezamenlijk aan lesmateriaal waarin basisvaardigheden een expliciete plaats krijgen. Ook worden gezamenlijke rekenkaarten ontwikkeld voor gebruik bij meerdere vakken. In het go noemen scholen het toepassen van taal en rekenen binnen praktijkvakken, zodat leerlingen deze vaardigheden oefenen in betekenisvolle situaties.

Doelgericht werken en het volgen van de ontwikkeling
Het systematisch bepalen van doelen, volgen van resultaten en bijstellen van het onderwijs vormt eveneens een terugkerend thema. Scholen gebruiken hiervoor toetsen, observaties, groepsanalyses en doelenplanners. Een school beschrijft bijvoorbeeld hoe doelenplanners meer zicht geven op kortetermijndoelen en bijbehorende interventies. Andere scholen combineren nulmetingen met scholing en vervolgobservaties. De verzamelde informatie wordt gebruikt om instructie, oefening en ondersteuning aan te passen. Verschillende scholen leggen deze werkwijze vast in een cyclus van doelen stellen, uitvoeren, monitoren, bijstellen en borgen.

Leesbevordering en een stimulerende taalomgeving
Scholen investeren in leesplezier en een aantrekkelijk, toegankelijk boekenaanbod. Zij vernieuwen schoolbibliotheken, schaffen boeken aan die aansluiten bij de belevingswereld van leerlingen en organiseren leesbevorderende activiteiten. Een school beschrijft bijvoorbeeld hoe een groot deel van de boekencollectie is vervangen en aangevuld met boeken voor groepslezen en duo-lezen. Andere scholen combineren een stimulerende leesomgeving met vaste leesmomenten, rijke teksten en samenwerking met de bibliotheek. Leesmotivatie en de ontwikkeling van leesvaardigheid worden daarbij regelmatig in samenhang benaderd.

Opbouw en inzet van interne expertise
Tot slot beschrijven scholen het opleiden en faciliteren van interne specialisten, coördinatoren en ontwikkelteams. Deze medewerkers ondersteunen collega's, begeleiden onderwijsontwikkeling en helpen gezamenlijke afspraken vast te houden. Zo wordt een rekenspecialist opgeleid om kennis binnen de school te verspreiden. Een andere school stelt een projectleider basisvaardigheden aan die bijeenkomsten organiseert over de toepassing van basisvaardigheden in de lessen. Ook krijgen coördinatoren tijd voor lesbezoeken, coaching en het ontwikkelen van beleid. Daarmee proberen scholen expertise blijvend binnen het team beschikbaar te maken.

2.5 Inzet van externe partijen

Veruit de meeste scholen hebben bij de uitvoering van hun activiteiten samengewerkt met externe partijen (po=95%; vo=92%; go=93%). Dit beeld komt grotendeels overeen met de eerdere tranches: tranche 1 (po & vo=95%) en tranche 2 (po & vo=91%; go=85%). Net als in de voorgaande twee tranches is de inzet van externe partijen tussen de begin- en eindmeting duidelijk toegenomen. Bij de beginmeting gaf nog 79 procent van de po-scholen, 67 procent van de vo-scholen en 69 procent van de go-scholen aan externe partijen in te zetten.

Nadere analyses laten zien dat kleinere po-scholen een kleiner deel van hun subsidiemiddelen besteden aan externe partijen. In het vo besteden scholen met een hogere achterstandsscore juist een groter deel van hun middelen aan externe partijen. Voor de overige onderzochte achtergrondkenmerken zijn geen statistisch

significante verbanden gevonden met het aandeel van de subsidiemiddelen dat aan externe partijen wordt besteed.

Scholen hebben vooral gebruikgemaakt van aanbieders van trainingen voor onderwijspersoneel (po=80%; vo=81%; go=72%) en onderwijs(advies)bureaus (po=69%; vo=52%; go=59%), zie Tabel 2.3. Dit waren ook in tranche 2 de meest ingezette externe partijen, al liggen de aandelen in tranche 3 in het po en vo iets hoger. Daarnaast hebben vo-scholen relatief vaak bibliotheken (55%) en culturele aanbieders (41%) ingeschakeld.

Tabel 2.3 Scholen schakelen vooral aanbieders van trainingen en onderwijs(advies)bureaus in

Inzet van externe partijen	po (n=1.202)	vo (n=272)	go (n=162)
Aanbieders van trainingen voor onderwijspersoneel	80%	81%	72%
Onderwijs(advies)bureaus	69%	52%	59%
Bibliotheek	40%	55%	35%
Culturele aanbieders	12%	41%	6%
Leraren/docenten die zzp'er zijn	9%	7%	7%
Aanbieders van (huiswerk) begeleiding/extra hulp aan leerlingen	8%	31%	3%
Sportverenigingen	3%	10%	3%
Studenten	1%	10%	1%

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Vrijwel alle scholen die met externe partijen hebben samengewerkt, hebben dit gedaan voor de professionalisering of scholing van onderwijspersoneel (po=97%; vo=92%; go=93%), zie Tabel 2.4. Daarnaast zijn externe partijen ingezet voor de begeleiding van onderwijspersoneel, procesbegeleiding en beleidsmatig advies. In het vo specifiek zijn externe partijen relatief vaak ingezet voor het verzorgen van regulier onderwijs en/of bijlessen of huiswerkbegeleiding aan leerlingen (35%). In het po (15%) en go (10%) komt dit aanzienlijk minder vaak voor.

Hoofdstuk 4 gaat nader in op hoeveel er is uitgegeven aan externe partijen.

Tabel 2.4 Externe partijen zijn het meest ingezet voor professionalisering van onderwijspersoneel

Activiteiten uitgevoerd door externe partijen	po (n=1.202)	vo (n=272)	go (n=162)
Professionalisering/scholing van onderwijspersoneel	97%	92%	93%
Begeleiden van onderwijspersoneel (coaching on the job)	54%	34%	49%
Procesbegeleiding	53%	55%	51%
Beleidsmatig advies	38%	44%	44%
Begeleiden van leerlingen	16%	21%	15%
Verzorgen van regulier onderwijs/reguliere lessen	12%	18%	9%
Verzorgen van bijles of huiswerkbegeleiding aan leerlingen	4%	25%	2%

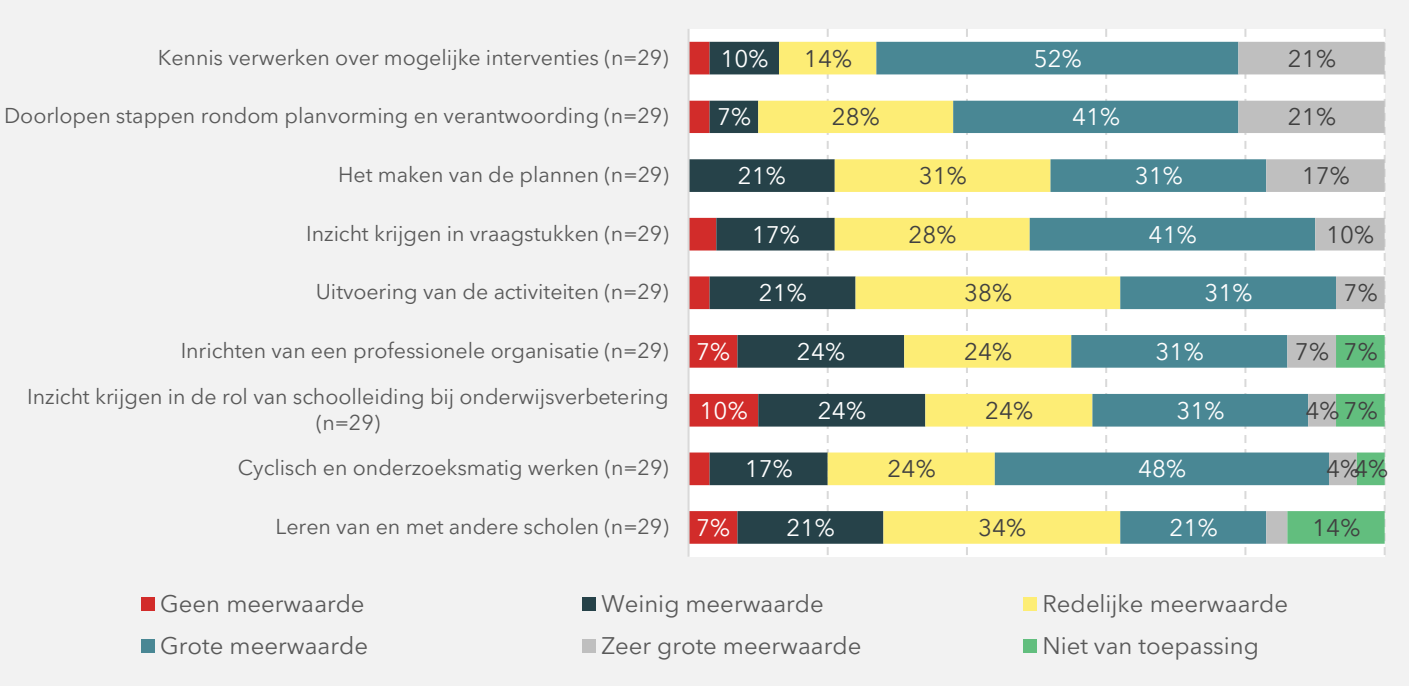
Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

2.6 Ondersteuning van een onderwijscoördinator

Prioriteitsscholen ontvangen één-op-één ondersteuning en begeleiding van een onderwijscoördinator die in dienst is van OCW. 29 prioriteitsscholen (13 po, 7 vo en 9 go) hebben hun oordeel gegeven over de ontvangen ondersteuning van een onderwijscoördinator. Dit betreft een relatief klein aantal scholen, maar het totale aantal prioriteitsscholen in tranche 3, tijdvak 1 is ook laag (46 totaal, waarvan 21 po, 12 vo en 13 go). Vanwege deze lage aantallen zijn de resultaten overkoepelend weergegeven en niet onderscheiden per sector.

De 29 prioriteitsscholen zijn overwegend positief over de ondersteuning door de onderwijscoördinatoren. Gemiddeld geven zij de onderwijscoördinator een 8,0 als rapportcijfer (op een schaal van 1 tot en met 10). De grootste meerwaarde ervaren scholen bij het verwerven van kennis over mogelijke interventies (73%), het doorlopen van de stappen rondom planvorming en verantwoording (62%) en cyclisch en onderzoeksmatig werken (52%). Ook bij het inzicht krijgen in vraagstukken die op school spelen (51%) ervaren scholen relatief vaak een grote of zeer grote meerwaarde (zie Figuur 2.4).

Figuur 2.4 Onderwijscoördinatoren brengen vooral meerwaarde bij kennisverwerving over interventies

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2025)

Ook in de voorgaande tranches waren scholen overwegend positief over de ondersteuning door onderwijscoördinatoren. In tranche 2 kreeg deze ondersteuning gemiddeld een 8,3 als rapportcijfer. De ervaren meerwaarde komt inhoudelijk grotendeels overeen tussen de tranches, met name op het gebied van onderwijskundige keuzes, kennis over mogelijke interventies en ondersteuning bij planvorming en uitvoering. Daarbij moet worden opgemerkt dat de bevraagde aspecten in tranche 1 deels afweken van die in de latere tranches.

3 Opbrengsten

Scholen ervaren vooral vooruitgang bij leerlingen op taal en rekenen-wiskunde en schrijven deze grotendeels toe aan de subsidieregeling. Ook heeft de regeling de schoolorganisatie versterkt, met gemengde gevolgen voor de werkdruk. Vrijwel alle scholen verwachten de activiteiten voort te zetten als onderdeel van hun dagelijkse onderwijspraktijk.

Dit hoofdstuk gaat in op de opbrengsten die scholen ervaren van de subsidieregeling, zowel voor leerlingen als voor de schoolorganisatie. Daarbij komt aan bod welke effecten scholen ervaren op het gebied van ontwikkeling en resultaten van leerlingen, evenals op samenwerking, professionalisering en schoolcultuur. Ook wordt beschreven hoe scholen werken aan het duurzaam verankeren van de opbrengsten in hun onderwijspraktijk.

3.1 Monitorinstrumenten

Scholen hebben tijdens de subsidieperiode verschillende instrumenten gebruikt om de vorderingen van leerlingen op de basisvaardigheden te volgen (zie Tabel 3.1). Voor taal en rekenen-wiskunde maakten vrijwel alle scholen gebruik van gegevens uit het leerlingvolgsysteem. Daarnaast zijn regelmatig resultaten van proefwerken en andere toetsen en gesprekken met docenten benut.

Bij burgerschapsvorming en digitale geletterdheid lag de nadruk op andere manieren om de ontwikkeling van leerlingen in beeld te brengen. Scholen maakten hiervoor vooral gebruik van gesprekken met docenten, gesprekken met leerlingen en/of ouders en observaties van leerlingen door docenten. Dit hangt samen met de beperkte beschikbaarheid van instrumenten om de ontwikkeling van deze basisvaardigheden op leerlingniveau te meten. Voor burgerschapsvorming worden daarnaast leerlingenquêtes ingezet, vooral in het vo (48 procent). Specifieke meetinstrumenten voor digitale geletterdheid, zoals de Internet Skills Scale en MYRA, worden door geen van de bevraagde scholen gebruikt. De wijze waarop scholen de ontwikkeling van leerlingen volgen, komt daarmee grotendeels overeen met het beeld uit de voorgaande twee tranches.

Tabel 3.1 Leerlingvolgsysteem meest gebruikt om vorderingen op taal en rekenen-wiskunde te monitoren

	Taal			Rekenen-wiskunde		
sectoren	po *1.192*	vo *292*	go *165*	po *1.111*	vo *281*	go *131*
Gegevens uit leerlingvolgsysteem	99%	99%	93%	100%	99%	92%
Resultaten van de doorstroomtoets	76%	18%	42%	80%	16%	42%
Gesprekken met docenten	63%	61%	69%	59%	58%	66%
Leerlingresultaten op proefwerken en andere toetsen	58%	62%	39%	65%	65%	52%
Observatie-instrumenten	44%	19%	47%	44%	19%	47%
NCO-(leergroei)rapportage	30%	11%	5%	33%	10%	3%
Zelfevaluatie/formatieve evaluatie door leerlingen	24%	18%	16%	20%	16%	16%
Resultaten van eindexamens	0%	36%	8%	0%	36%	10%

Leesmonitor	29%	17%	13%			
Audits	21%	12%	16%			
Bareka-rekentoetsen				40%	1%	18%
Resultaten van de rekentoets				17%	36%	8%
	Burgerschapsvorming			**Digitale geletterdheid**		
sector n	**po *644***	**vo *257***	**go *88***	**po *489***	**vo *202***	**go *50***
Observaties van docenten bij leerlingen	64%	49%	72%	76%	61%	78%
Gesprekken met leerlingen (en/of ouders)	60%	56%	52%	42%	39%	44%
Gesprekken met docenten	53%	67%	59%	58%	63%	64%
Leerlingenquêtes	39%	48%	25%	10%	33%	10%
Burgerschap Meten van Rovict	21%	17%	10%			
Werken met Kwaliteit (WMK)-vragenlijst	21%	3%	9%			
Quickscan burgerschap van het expertisepunt burgerschap	20%	26%	24%			
Internet Skills Scale (ISS) van de Universiteit Twente				0%	0%	0%
MYRA van Kennisnet				0%	0%	0%

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

3.2 Leerlingopbrengsten

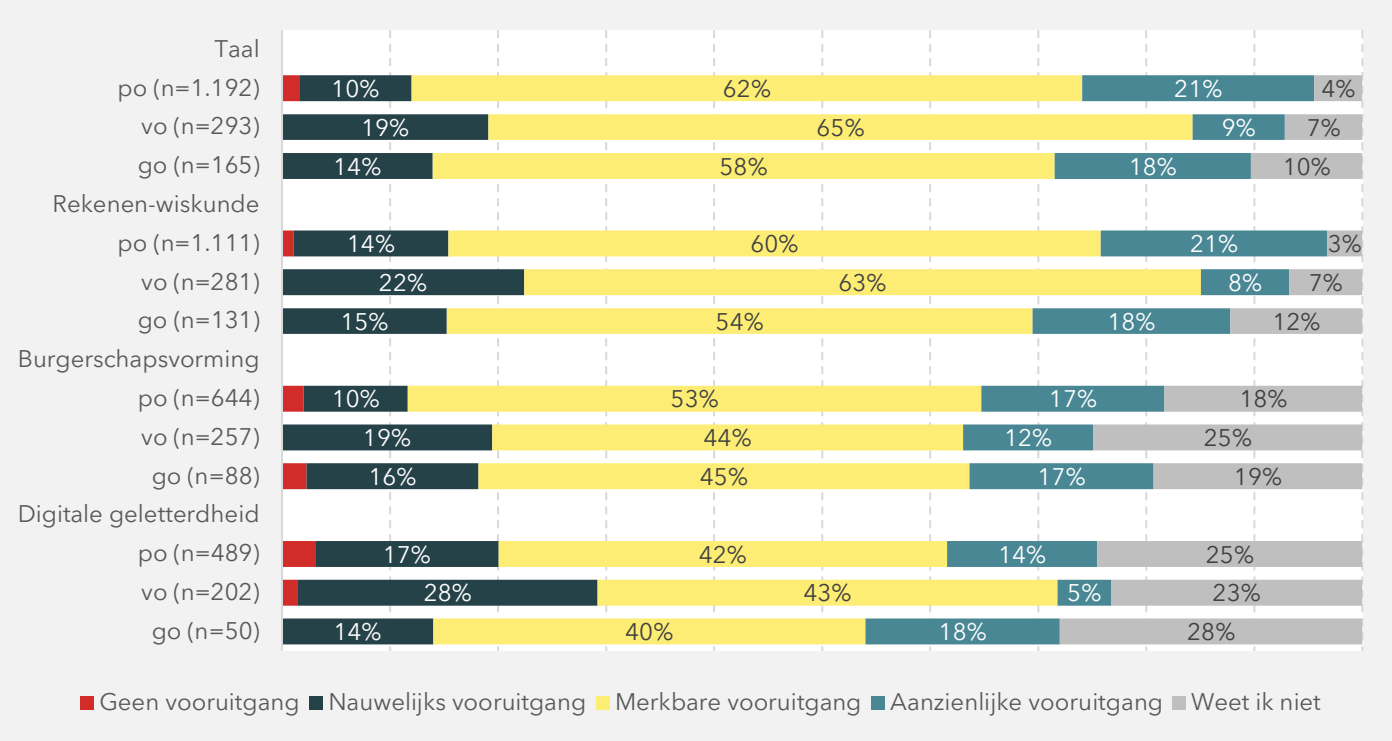
Over de gehele subsidieperiode bezien ervaart de meerderheid van alle scholen merkbare of aanzienlijke vooruitgang bij hun leerlingen op de basisvaardigheden, met name op taal en rekenen-wiskunde (zie Figuur 3.1). Bij burgerschap en digitale geletterdheid is de ervaren vooruitgang minder groot. Bovendien valt op dat een aanzienlijk deel van de scholen niet weet of hun leerlingen op deze basisvaardigheden vooruitgang hebben geboekt (respectievelijk 20 en 24 procent). Dit is opvallend, aangezien deze scholen vaak wel de vorderingen van hun leerlingen op deze basisvaardigheden met behulp van verschillende en meerdere monitorinstrumenten volgen. Het algemene beeld is in alle onderwijssectoren vergelijkbaar, al ervaren vo-scholen bij enkele basisvaardigheden relatief vaak nauwelijks vooruitgang. Ook in de voorgaande twee tranches ervoer de meerderheid van de scholen vooruitgang bij hun leerlingen op de basisvaardigheden. Net als in tranche 3 waren po-scholen daarbij doorgaans positiever dan vo-scholen.

De meeste scholen die vooruitgang bij hun leerlingen op de basisvaardigheden ervaren, schrijven deze met sterke of volle overtuiging toe aan de subsidieregeling (zie Figuur 3.2). Dit geldt vooral voor taal en rekenen-wiskunde en in iets minder mate voor burgerschap en digitale geletterdheid. Vo-scholen zijn hierbij over het algemeen iets minder overtuigd van de bijdrage van de subsidieregeling dan po- en go-scholen. Ongeveer een derde van de scholen schrijft de vooruitgang met enige overtuiging toe aan de subsidieregeling. Een relatief klein deel is hiervan helemaal niet overtuigd of weet niet in welke mate deze daaraan kan worden toegeschreven. Ook in de voorgaande tranches schreven scholen de ervaren vooruitgang bij leerlingen grotendeels toe aan de activiteiten die zij met de subsidie hebben uitgevoerd. Daarbij waren po-scholen doorgaans sterker overtuigd van deze bijdrage dan vo-scholen.

Aanvullende analyses laten weinig systematische verbanden zien tussen schoolkenmerken en de ervaren vooruitgang bij leerlingen. In het vo ervaren scholen in sterker stedelijke gemeenten meer vooruitgang op rekenen-wiskunde, burgerschapsvorming en digitale geletterdheid dan scholen in minder stedelijke gemeenten. Voor taal is dit verschil niet statistisch significant. In het po zijn geen significante verbanden gevonden tussen schoolkenmerken en de ervaren vooruitgang bij leerlingen. Wel ervaren po-scholen die een positief effect van de subsidieregeling op de collectieve self-efficacy ('wij maken het verschil') rapporteren, ook meer vooruitgang bij leerlingen op alle vier de basisvaardigheden.

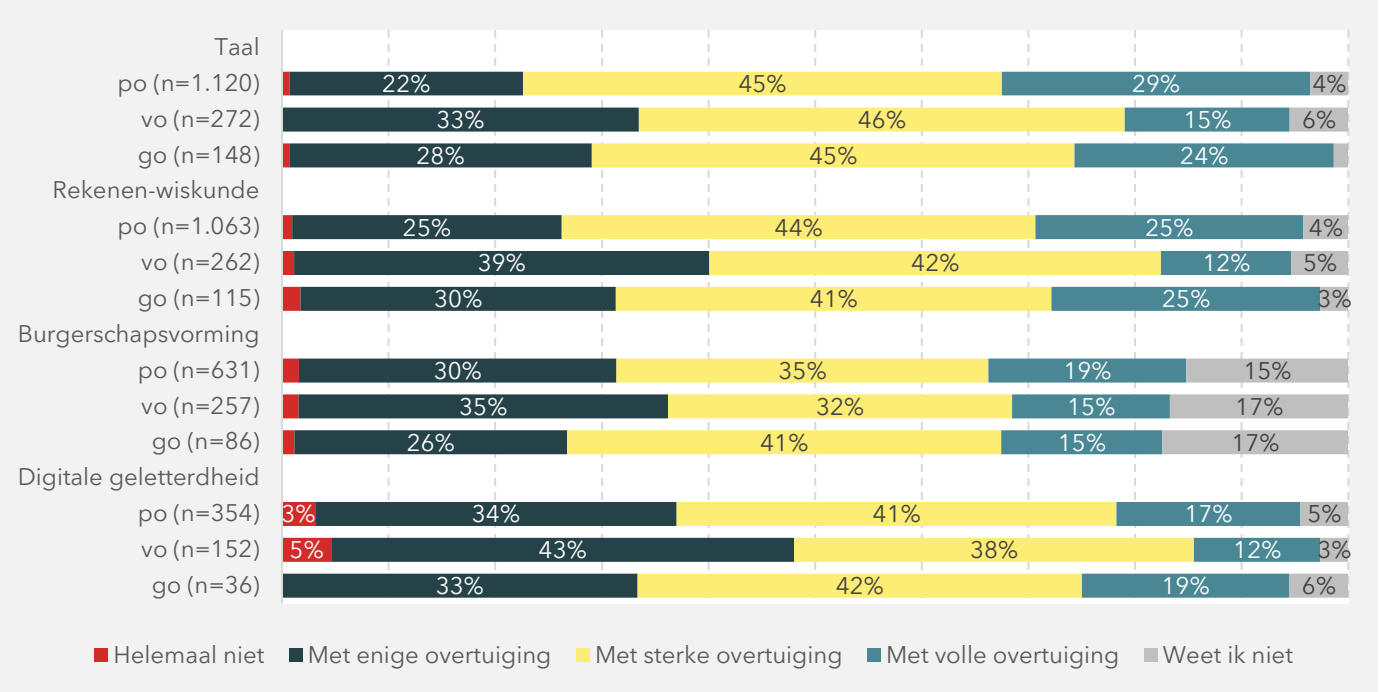
Een consistent beeld is dat scholen die vooruitgang ervaren bij leerlingen op één basisvaardigheid, ook vaker vooruitgang ervaren op de andere basisvaardigheden. Deze samenhang is statistisch significant voor alle basisvaardigheden en in alle sectoren.

Figuur 3.1 Scholen ervaren vooral vooruitgang op taal en rekenen-wiskunde

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Figuur 3.2 Het merendeel van de scholen is ervan overtuigd dat de vorderingen bij hun leerlingen komen door de activiteiten als gevolg van de subsidieregeling

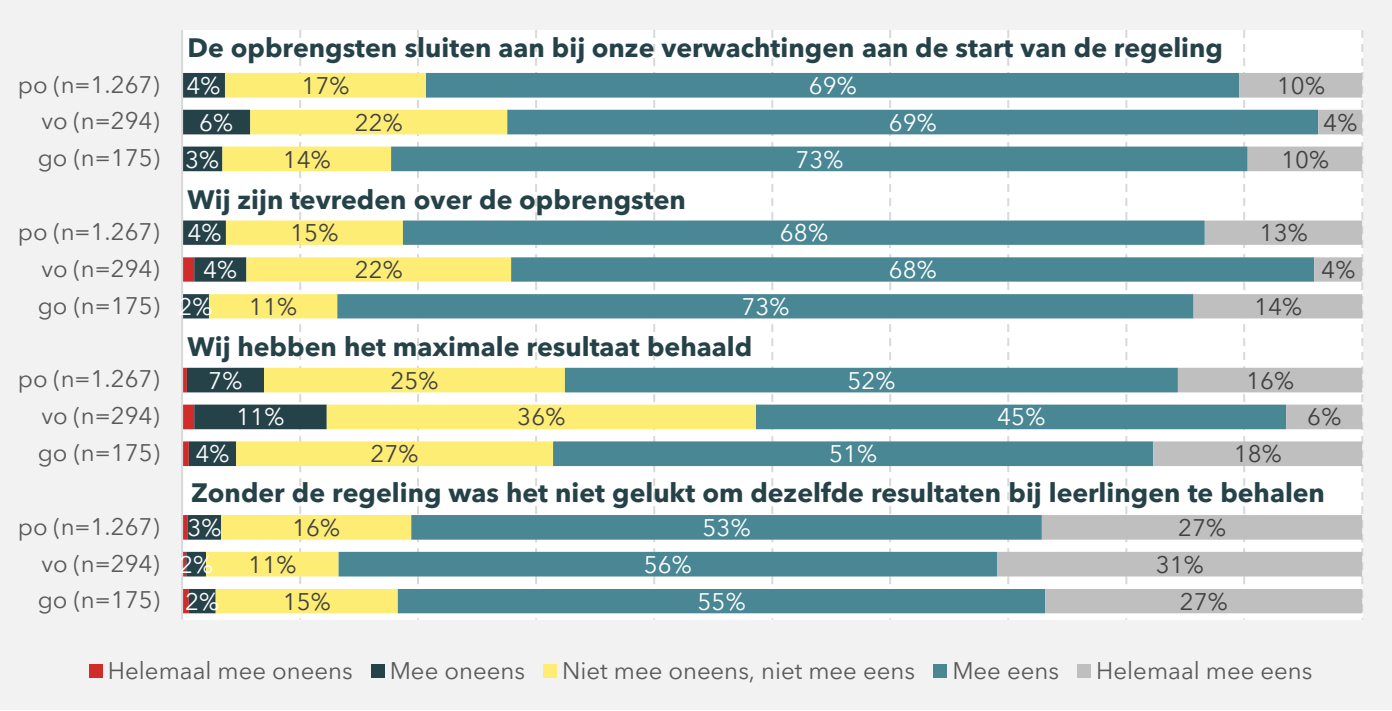
Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Naast de ervaren vooruitgang bij leerlingen is scholen gevraagd om de opbrengsten van de subsidieregeling als geheel te beoordelen (zie Figuur 3.3). Scholen zijn hierover overwegend positief. Een ruime meerderheid is tevreden over de behaalde resultaten (po 81%; vo 72%; go 87%) en vindt dat deze aansluiten bij de verwachtingen aan het begin van de subsidieperiode (po 79%; vo 73%; go 83%). Ook is een ruime meerderheid van mening dat het zonder de subsidieregeling niet was gelukt om dezelfde resultaten bij leerlingen te behalen (po 80%; vo 87%; go 82%).

Tegelijkertijd zijn scholen minder uitgesproken over de mate waarin zij het maximale resultaat hebben bereikt. Hoewel ook hier een meerderheid positief oordeelt (po 68%; vo 51%; go 69%), neemt een relatief groot deel een neutraal standpunt in, vooral in het vo (36%). Daarnaast is een klein deel van de scholen het (helemaal) oneens met deze stelling. Dit suggereert dat scholen, ondanks hun tevredenheid over de opbrengsten, nog ruimte zien voor verdere verbetering. Vooral in het vo lijkt dit het geval.

Scholen die meer vooruitgang bij leerlingen ervaren op taal en/of rekenen-wiskunde, zijn ook significant vaker positief over de vier voorgelegde stellingen. Voor burgerschapsvorming is deze samenhang minder consistent en vooral zichtbaar in het vo. Voor digitale geletterdheid zijn geen significante verbanden gevonden tussen de ervaren vooruitgang bij leerlingen en de antwoorden op de stellingen. Ook zijn geen significante verbanden gevonden met de achtergrondkenmerken van scholen.

Figuur 3.3 Het merendeel van de scholen is tevreden over de opbrengsten van de regeling

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

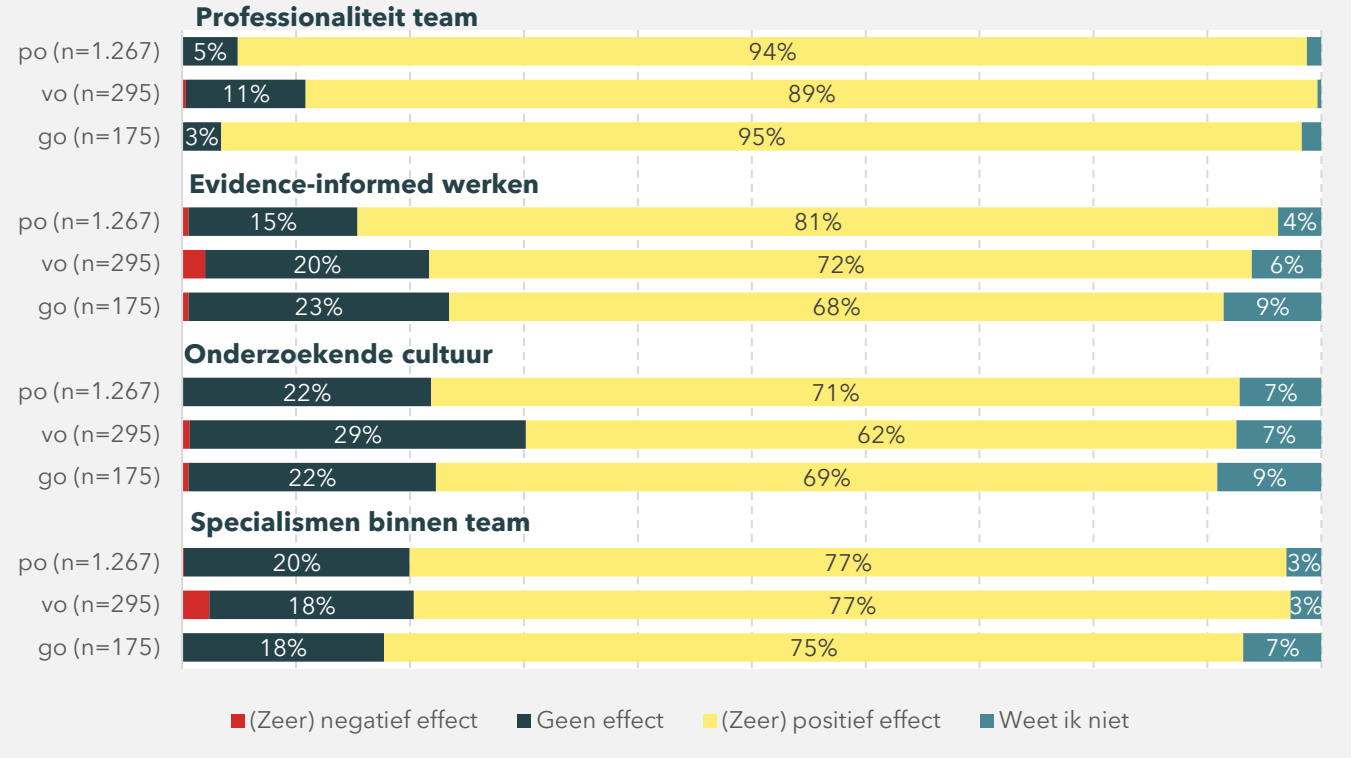
3.3 Schoolopbrengsten

Naast de ervaren vooruitgang bij leerlingen is scholen gevraagd welke invloed de subsidieregeling heeft gehad op verschillende aspecten van de schoolorganisatie. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de professionele ontwikkeling binnen de school, de samenwerking en schoolcultuur en de werkdruk en het werkplezier van medewerkers.

Professionele ontwikkeling

De subsidieregeling heeft volgens scholen vooral een positieve invloed gehad op de professionaliteit van het team (po=94%; vo=89%; go=95%). Ook de onderzoekende cultuur, het evidence-informed werken en de aanwezigheid van specialismen binnen het team hebben volgens een ruime meerderheid van de scholen een positieve impuls gekregen (zie Figuur 3.4). Het algemene beeld is in alle onderwijssectoren grotendeels vergelijkbaar.

Figuur 3.4 De subsidieregeling heeft vooral de professionaliteit van het team versterkt

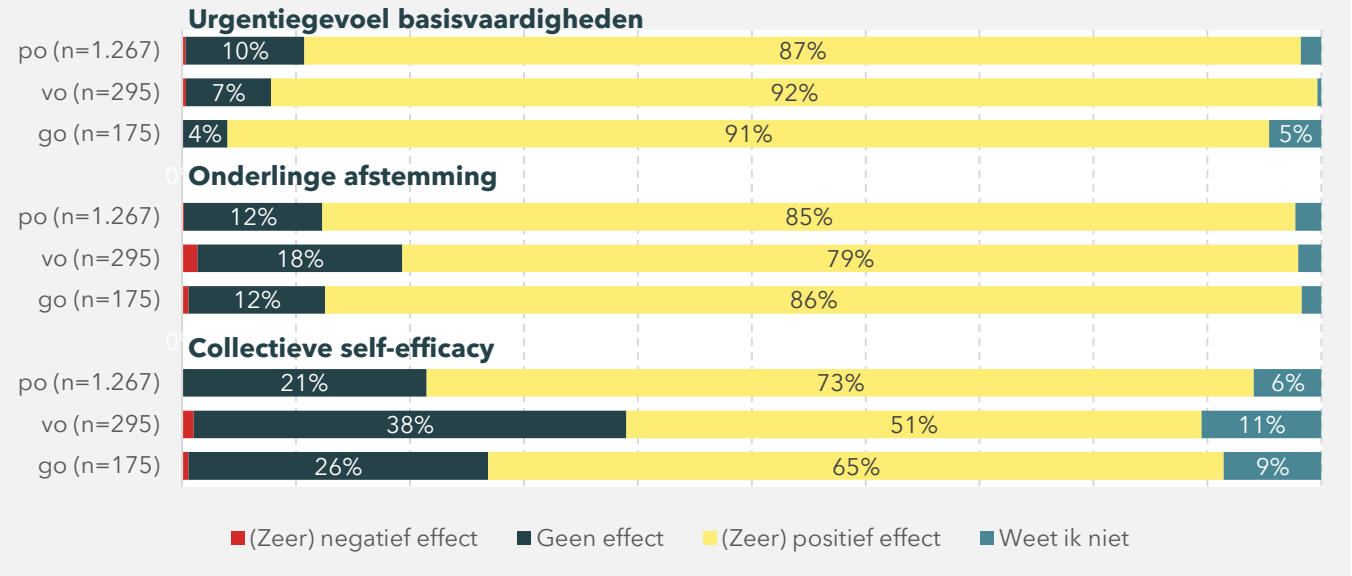

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Samenwerking en schoolcultuur

Ook op het gebied van samenwerking en schoolcultuur ervaren scholen overwegend positieve effecten van de subsidieregeling (zie Figuur 3.5). Vooral het urgentiegevoel rond de basisvaardigheden is volgens een ruime meerderheid van de scholen versterkt (po=88%; vo=92%; go=92%). Daarnaast heeft de subsidieregeling volgens de grote meerderheid van de scholen bijgedragen aan een betere onderlinge afstemming en samenwerking (po=85%; vo=79%; go=86%). De positieve invloed op het vertrouwen van het team in het gezamenlijk kunnen verbeteren van het onderwijs (collectieve self-efficacy) is minder groot, vooral in het vo. Daar ervaart ongeveer de helft van de scholen een positief effect (51%), tegenover 73 procent in het po en 65 procent in het go. Een relatief groot deel van de vo-scholen (38%) ervaart op dit aspect geen effect van de subsidieregeling.

Figuur 3.5 Scholen ervaren vooral een versterkt urgentiegevoel rond de basisvaardigheden

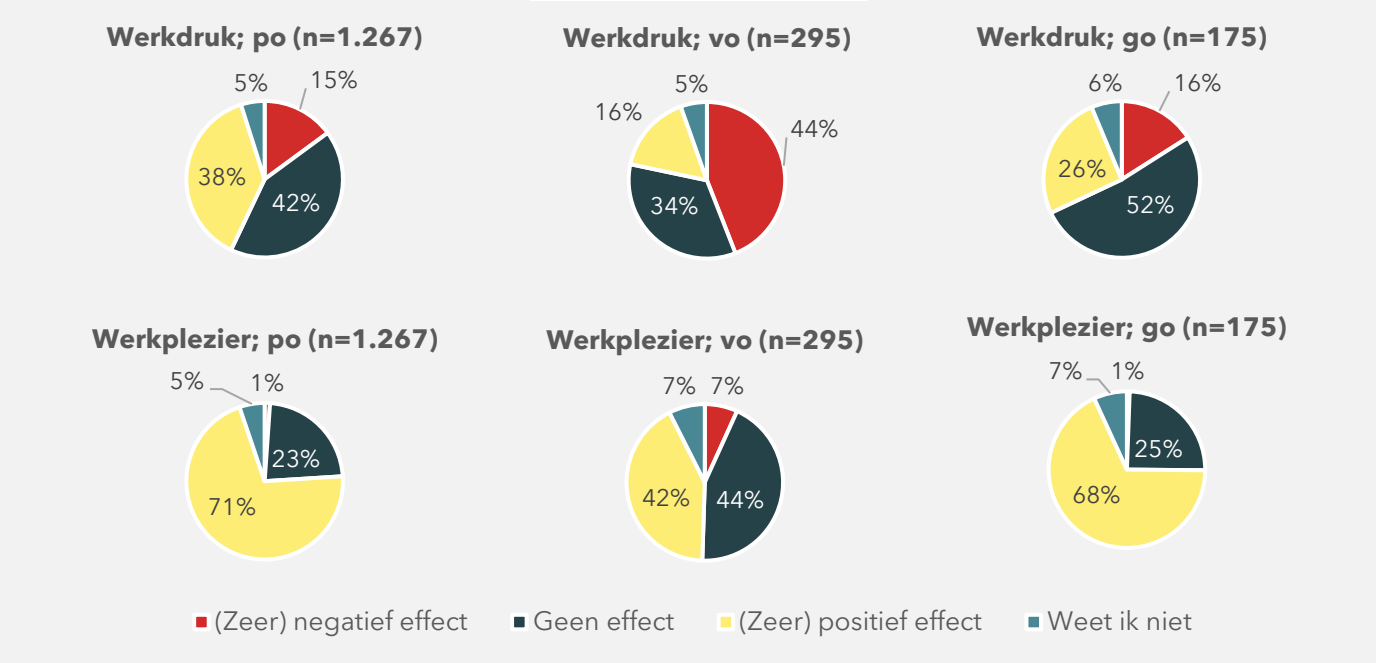

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Werkdruk en werkplezier

De effecten van de subsidieregeling op de werkdruk en het werkplezier laten een minder eenduidig beeld zien (zie Figuur 3.6). Vooral in het vo geeft een relatief groot deel van de scholen aan dat de subsidieregeling een negatief effect heeft gehad op de werkdruk (po=15%; vo=44%; go=16%). In het po en go wordt daarentegen vaker een positief dan een negatief effect op de werkdruk ervaren. Ook bij het werkplezier is het beeld in het vo minder positief dan in de andere sectoren. Waar in het po en go ongeveer 70 procent van de scholen een (zeer) positief effect op het werkplezier ervaren, geldt dit in het vo voor ruim 40 procent. Dit suggereert dat de uitvoering van de subsidieregeling, ondanks de positieve effecten op de schoolorganisatie, vooral in het vo ook extra belasting voor het personeel met zich mee heeft gebracht.

Figuur 3.6 Vooral vo-scholen ervaren negatieve effecten op de werkdruk

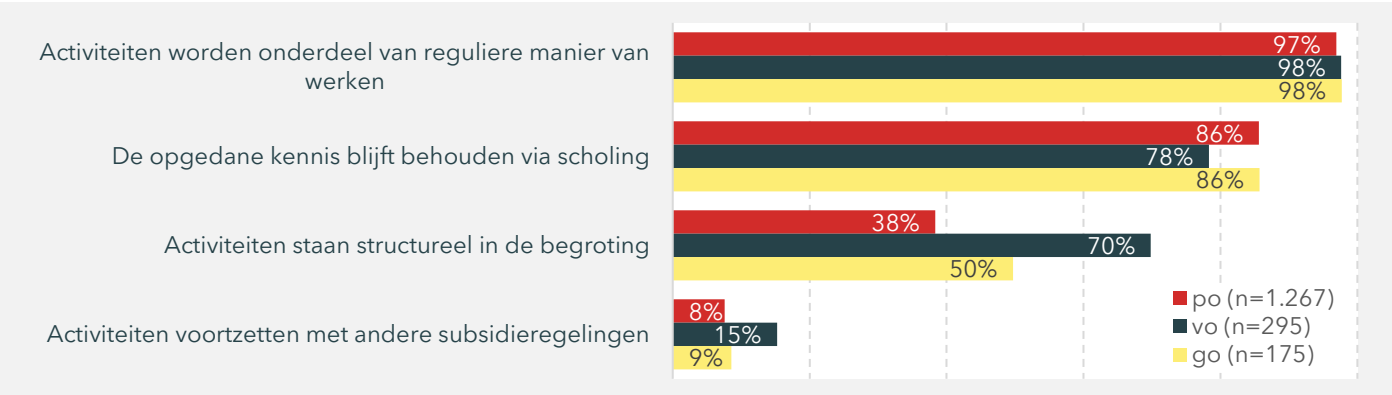

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Duurzame borging

Scholen zetten op verschillende manieren in op het duurzaam borgen van de activiteiten na afloop van de subsidieperiode (zie Figuur 3.7). Nagenoeg alle scholen geven aan dat de activiteiten onderdeel worden van de reguliere manier van werken (po 97%; vo 98%; go 98%). Daarnaast zet een ruime meerderheid in op het behouden van de opgedane kennis door middel van scholing (po 86%; vo 78%; go 86%). De structurele financiële borging van de activiteiten is minder breed geregeld. Zo geeft 38 procent van de scholen in het po en 50 procent in het go aan dat de activiteiten structureel worden opgenomen in de begroting. In het vo ligt dit aandeel met 70 procent aanzienlijk hoger. Het voortzetten van activiteiten met behulp van andere subsidieregelingen komt veel minder vaak voor (po 8%; vo 15%; go 9%).

Figuur 3.7 Vrijwel alle scholen verankeren de activiteiten in hun reguliere manier van werken

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

4 Bestedingen

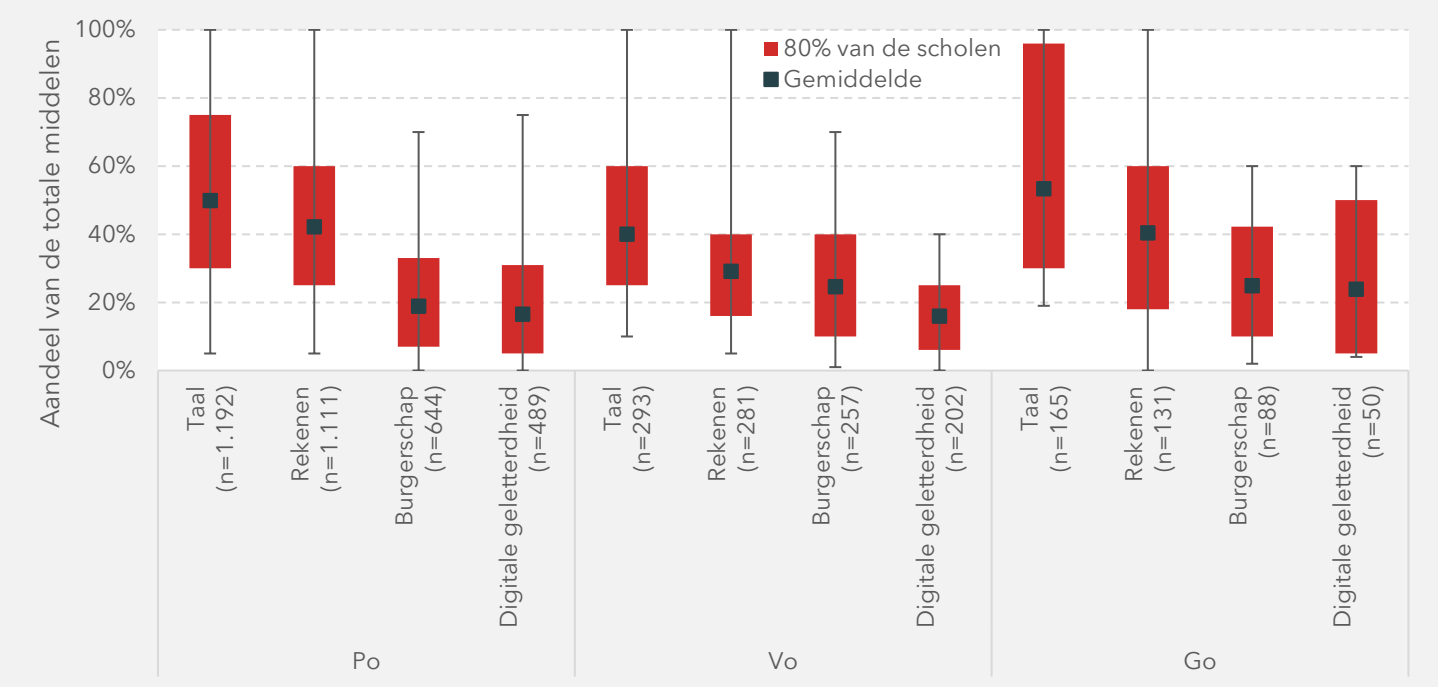
De meeste scholen besteden de subsidie aan meerdere basisvaardigheden, vooral taal en rekenen, met nadruk op extra personeel, scholing en lesmateriaal. Gemiddeld is 22 procent besteed aan samenwerking met externe partijen, vooral private, maar de verschillen tussen scholen zijn groot. De onbestede middelen willen scholen vooral gebruiken om lopende activiteiten voort te zetten.

Dit hoofdstuk brengt in kaart hoe scholen de subsidiemiddelen hebben besteed. Eerst wordt inzicht gegeven in de verdeling van de middelen over de verschillende basisvaardigheden. Vervolgens worden de uitgaven per basisvaardigheid nader uitgesplitst naar kostenposten. Tot slot wordt ingegaan op de middelen die scholen nog niet hebben besteed en hun plannen voor de inzet daarvan.

4.1 Verdeling van de subsidiemiddelen

In alle sectoren zet een ruime meerderheid van de scholen in op meer dan één basisvaardigheid (po=92%; vo=99%; go=89%). Aan deze scholen is gevraagd hoe zij de subsidiemiddelen gedurende de gehele subsidieperiode over de verschillende basisvaardigheden hebben verdeeld. Scholen zetten gemiddeld de meeste middelen in op de basisvaardigheden taal (po=50%; vo=40%; go=53%) en rekenen-wiskunde (po=42%; vo=29%; go=40%) en een kleiner gemiddeld aandeel op de basisvaardigheden burgerschapsvorming (po=19%; vo=25%; go=25%) en digitale geletterdheid (po=17%; vo=16%; go=24%). Figuur 4.1 toont de sterke variatie hierin tussen scholen.
In het vo zijn de middelen gemiddeld het meest gelijkmatig verdeeld over de basisvaardigheden. Dit hangt samen met het feit dat vo-scholen doorgaans op meer basisvaardigheden inzetten dan po- en go-scholen. De gemiddelde verdeling van de middelen over de basisvaardigheden komt grotendeels overeen met die in de voorgaande twee tranches.

Figuur 4.1 Po- en go-scholen besteden de middelen vooral taal en rekenen, terwijl vo-scholen de middelen gelijkmatiger verdelen over de basisvaardigheden

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

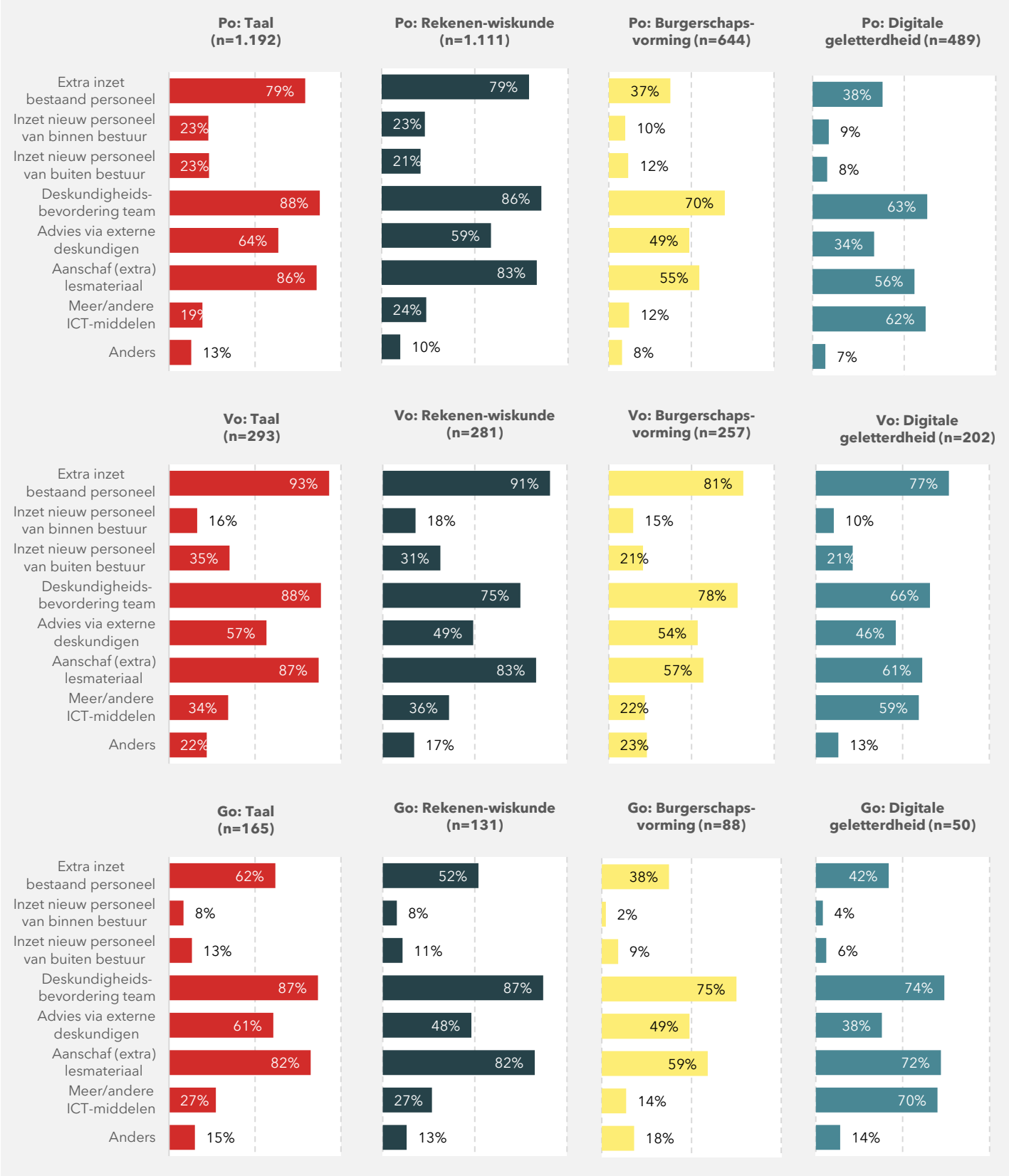
Net als in de voorgaande twee tranches zijn de meest voorkomende uitgavenposten in alle sectoren de extra inzet van bestaand personeel, deskundigheidsbevordering van het schoolteam en de aanschaf van (extra) lesmateriaal (zie Figuur 4.2). Wel zijn er verschillen tussen de basisvaardigheden en sectoren. Bij taal en rekenen-wiskunde zetten vooral scholen in het po en vo relatief vaak in op extra inzet van bestaand personeel. In het go komt deze uitgavenpost minder vaak voor en ligt de nadruk sterker op deskundigheidsbevordering en de aanschaf van lesmateriaal. Bij burgerschap en digitale geletterdheid is de extra inzet van bestaand personeel eveneens minder gebruikelijk, met name in het po en go. Voor deze basisvaardigheden investeren scholen relatief vaak in deskundigheidsbevordering en lesmateriaal. Bij digitale geletterdheid wordt daarnaast relatief vaak geïnvesteerd in aanvullende of andere ICT-middelen.

Verder valt op dat de inzet van nieuw personeel, zowel binnen als buiten het eigen bestuur, bij alle basisvaardigheden relatief weinig voorkomt. Ook zijn er verschillen tussen de sectoren zichtbaar. Zo zetten vo-scholen bij vrijwel alle basisvaardigheden vaker extra bestaand personeel in dan scholen in het po en go. De deskundigheidsbevordering van het schoolteam en de aanschaf van lesmateriaal komen daarentegen in alle drie de sectoren veelvuldig voor.

Scholen hebben ook aangegeven hoe zij de subsidiemiddelen per basisvaardigheid over de verschillende kostenposten hebben verdeeld (zie Figuur 4.3). In alle sectoren gaat gemiddeld het grootste aandeel van de middelen naar de extra inzet van huidig personeel. Daarnaast besteden scholen relatief veel middelen aan de aanschaf van (extra) lesmateriaal en deskundigheidsbevordering van het schoolteam. De inzet van externe deskundigen en de aanschaf van aanvullende ICT-middelen nemen doorgaans een kleiner aandeel van de uitgaven in beslag.

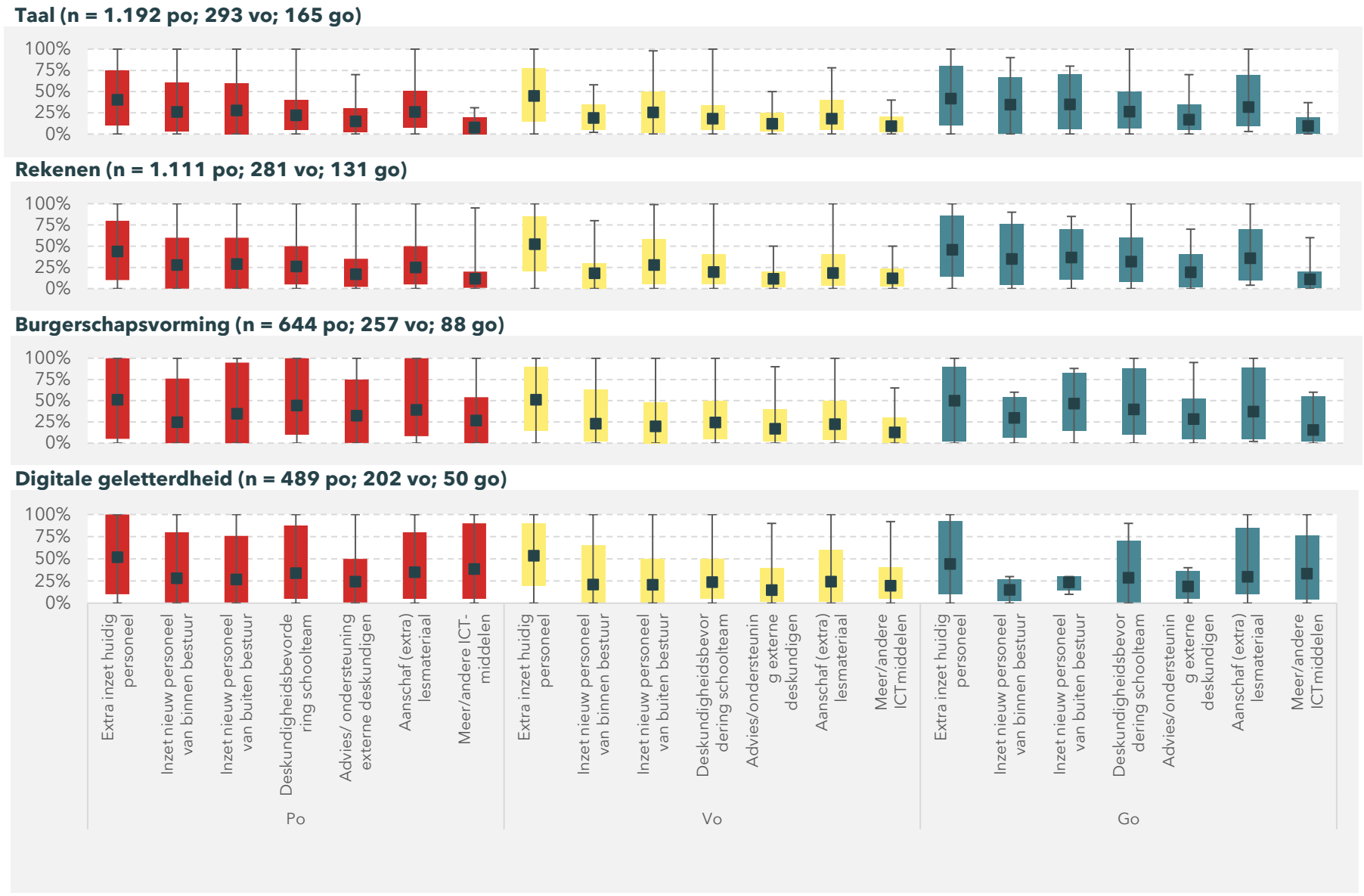
De verdeling van de middelen verschilt tussen de sectoren. In het po gaat relatief veel geld naar personele inzet en deskundigheidsbevordering, terwijl in het vo de middelen wat gelijkmatiger over de verschillende kostenposten zijn verdeeld. In het go wordt relatief veel besteed aan de aanschaf van (extra) lesmateriaal. Deze verschillen zijn bij de verschillende basisvaardigheden grotendeels zichtbaar, al varieert het aandeel per kostenpost. Verder valt op dat de spreiding tussen scholen bij verschillende kostenposten aanzienlijk is. Dit wijst erop dat scholen uiteenlopende keuzes maken in de besteding van hun subsidiemiddelen.

Figuur 4.2 Scholen zetten vooral in op bestaand personeel, deskundigheidsbevordering en lesmateriaal

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Figuur 4.3 Gemiddeld grootste aandeel van de middelen gaat naar extra inzet van huidig personeel

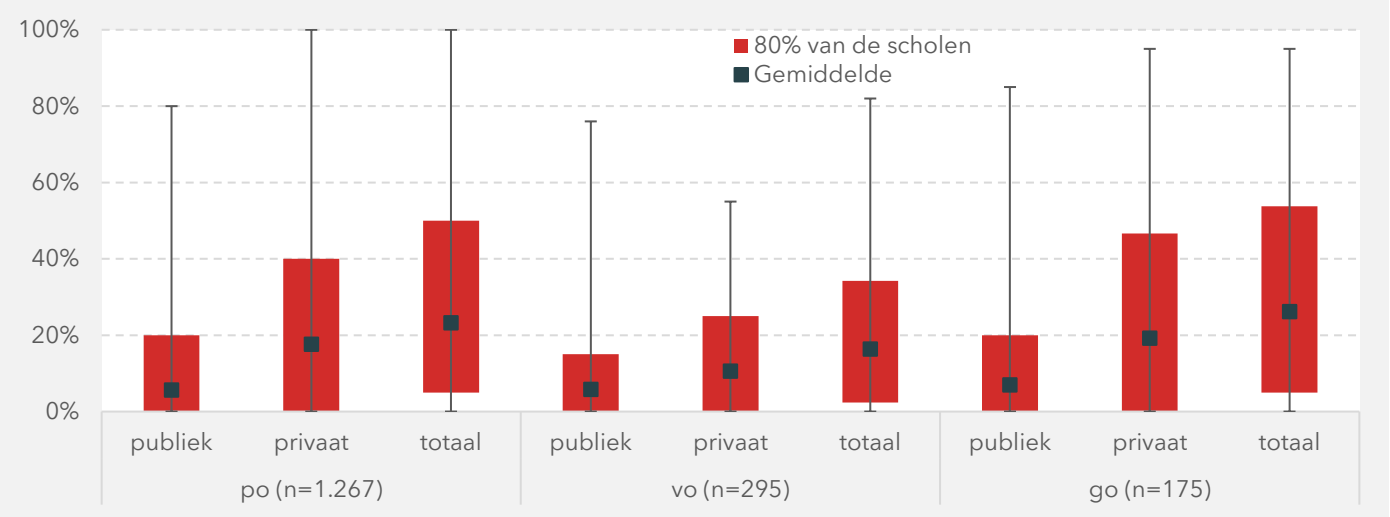

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Figuur 4.4 toont welk aandeel van de subsidiemiddelen scholen gedurende de gehele subsidieperiode aan externe partijen hebben besteed. Gemiddeld gaat 22 procent van de middelen naar externe partijen, waarvan een groter aandeel naar private dan naar publieke partijen. Dit patroon was ook zichtbaar in eerdere tranches. Het gemiddelde aandeel is met 16 procent het laagst in het vo, gevolgd door het po (23 procent) en het go (26 procent). Deze verschillen tussen sectoren komen overeen met het beeld uit eerdere tranches. Het gemiddelde aandeel ligt iets lager dan bij tranche 2, tijdvak 1, toen gemiddeld 25 procent van de middelen aan externe partijen werd besteed.

Achter deze gemiddelden gaan aanzienlijke verschillen tussen scholen schuil. In het po besteedt 80 procent van de scholen tussen de 5 en 50 procent van de middelen aan externe partijen. In het vo ligt dit tussen de 2 en 34 procent en in het go tussen de 5 en 49 procent. De spreiding is daarmee het grootst in het po en go. In alle sectoren zijn er scholen die vrijwel al hun middelen aan externe partijen besteden, terwijl andere scholen hier nauwelijks gebruik van maken. In totaal heeft 6 procent van de scholen geen middelen aan externe partijen besteed (po 5%; vo 8%; go 7%). Dit aandeel is iets lager dan bij tranche 2, tijdvak 1 (was 9%).

Figuur 4.4 Scholen hebben gemiddeld 22 procent van hun subsidiemiddelen aan externe partijen besteed

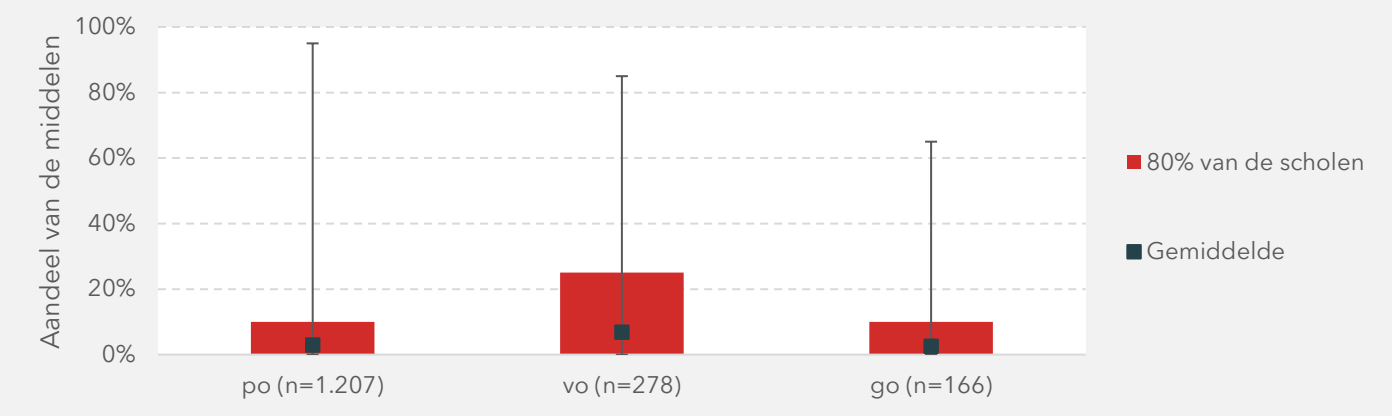

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

4.2 Resterende subsidiemiddelen

Niet alle scholen hebben de subsidiemiddelen volledig besteed. In totaal geeft 21 procent van de scholen aan nog middelen over te hebben. Dit komt het vaakst voor in het vo (30%) en minder vaak in het po en go (beide 19%). Onder de scholen met resterende middelen bedraagt het gemiddelde aandeel dat nog niet is besteed 19 procent in het po, 26 procent in het vo en 17 procent in het go. Figuur 4.5 laat het aandeel resterende middelen zien voor alle scholen, inclusief de scholen die hun subsidie volledig hebben besteed. Hieruit blijkt dat het gemiddelde aandeel resterende middelen in alle sectoren relatief beperkt is, maar dat de verschillen tussen scholen aanzienlijk zijn. Het aandeel scholen met resterende middelen is grotendeels vergelijkbaar met tranche 2. Vergeleken met tranche 1 houden vooral vo-scholen aanzienlijk minder vaak middelen over (30 tegenover 53 procent). In het po is dit aandeel met 19 procent gelijk aan dat in tranche 1.

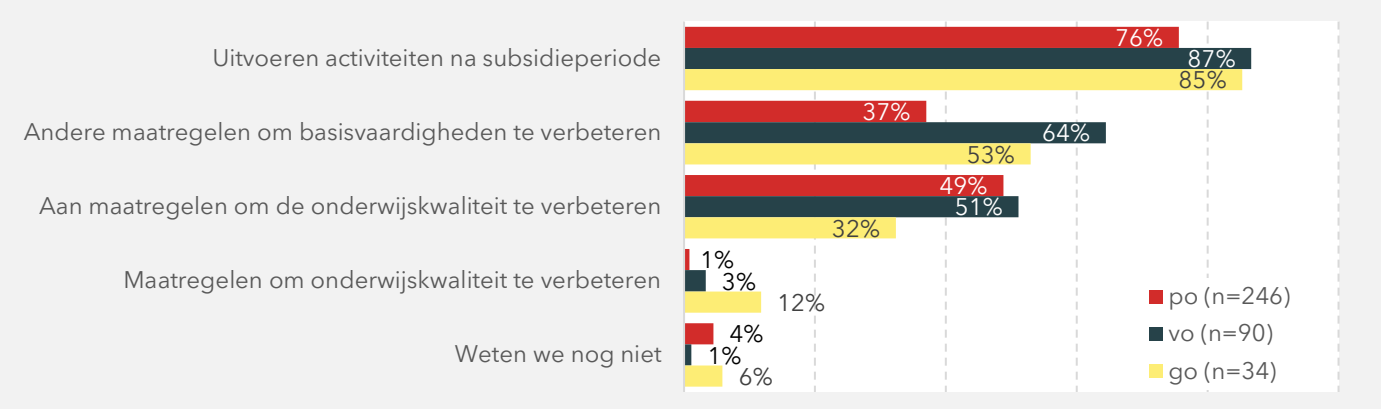
Figuur 4.5 Vo-scholen houden vaker en gemiddeld meer middelen over dan po- en go-scholen

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Scholen met resterende middelen zijn vooral van plan deze te besteden aan het voortzetten van activiteiten na afloop van de subsidieperiode (zie Figuur 4.6). Dit geldt voor ruim driekwart van de po-scholen en ruim acht op de tien vo- en go-scholen. Daarnaast willen veel scholen de middelen inzetten voor andere maatregelen om de basisvaardigheden te verbeteren, vooral in het vo (64%) en go (53%). Maatregelen om de onderwijskwaliteit in bredere zin te verbeteren worden vooral genoemd door scholen in het po (49%) en vo (51%). Slechts een klein deel van de scholen weet nog niet hoe de resterende middelen worden besteed. Ook in de voorgaande twee tranches wilden scholen de resterende middelen vooral gebruiken om de ingezette activiteiten na afloop van de subsidieperiode voort te zetten. De voorgenomen besteding van deze middelen is daarmee grotendeels vergelijkbaar tussen de tranches.

Figuur 4.6 Scholen willen resterende subsidiemiddelen vooral gebruiken om ingezette activiteiten voor te zetten

Bron: Vragenlijst scholen, SEO/Sardes (2026)

Bijlage A Vragenlijst

Welkom bij de vragenlijst die wordt afgenomen in het kader van de subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden. De implementatie van deze regeling wordt onderzocht door SEO Economisch Onderzoek en Sardes in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Dit is de laatste meting voor scholen die in schooljaren 2024/2025 en 2025/2026 subsidie hebben ontvangen. Met deze meting wil OCW zo goed mogelijk zicht krijgen op de keuzes van scholen, de implementatie van interventies en de opbrengsten van de subsidieregeling. Uw ervaring is daarom van groot belang. De vragenlijst gaat in op de activiteiten die uw school heeft uitgevoerd en de effecten die u daarvan ervaart. Indien uw school ondersteuning heeft ontvangen van een onderwijscoördinator, worden hier ook enkele vragen over gesteld.

Het invullen van de vragenlijst duurt naar verwachting ongeveer 20 minuten. Uw antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en alleen voor dit onderzoek gebruikt.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw deelname!

ALGEMEEN

1. a. U vult deze vragenlijst in voor de school met brincode: [brin]. Wat voor type school is dit?
   - School voor basisonderwijs
   - School voor speciaal basisonderwijs
   - School voor speciaal onderwijs
   - School voor voortgezet onderwijs
   - School voor voortgezet speciaal onderwijs

   b. Wat is uw functie binnen deze school? *Indien u meerdere functies bekleedt, kies dan de functie waaraan u de meeste tijd besteedt.*
   - Schoolleider/directeur/(con)rector/afdelingsleider/teamleider
   - Leraar
   - Intern begeleider of ondersteuningscoördinator/zorgcoördinator
   - Anders

INZET OP BASISVAARDIGHEDEN EN BESTEDING VAN DE SUBSIDIEGELDEN

2. Op welke basisvaardigheden heeft uw school ingezet met de subsidieregeling? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
   - Taal
   - Rekenen-wiskunde
   - Burgerschapsvorming
   - Digitale geletterdheid

Alleen vragen indien er ingezet wordt op meer dan 1 basisvaardigheid:

3. [Alleen de basisvaardigheden laten zien die bij vraag 2 zijn ingevuld] Hoe heeft uw school de totale subsidiegelden verdeeld over de verschillende basisvaardigheden?
   NB: Het totaal dient op te tellen tot 100%. Uitgaven aan leergebied overstijgende activiteiten dient u te herverdelen over de relevante leergebieden.

% Taal	
% Rekenen-wiskunde	
% Burgerschapsvorming	

% Digitale geletterdheid	
	100%

4. [Alleen de basisvaardigheden laten zien die bij vraag 2 zijn ingevuld] Waar zijn de subsidiegelden aan uitgegeven? Wij vragen u hierbij onderscheid te maken tussen de verschillende basisvaardigheden. *Meerdere antwoorden mogelijk*

	Taal	Rekenen - wiskunde	Burgerschaps-vorming	Digitale geletterdheid
Extra personele inzet door (tijdelijke) uitbreiding van de werktijdfactor binnen het bestaande schoolteam				
Extra personele inzet door het (tijdelijk) aannemen van nieuw personeel afkomstig van **binnen** ons bestuur				
Extra personele inzet door het (tijdelijk) aannemen van nieuw personeel afkomstig van **buiten** ons bestuur				
Deskundigheidsbevordering schoolteam				
Inhuur van advies via externe deskundigen				
Aanschaf van (extra) lesmateriaal				
Meer en/of andere ICT-middelen				
Anders, namelijk…				

5. [Indien meer dan 1 antwoord bij vraag 4, alleen relevante basisvaardigheden laten zien] Hoe zijn de totale subsidiegelden verdeeld over de verschillende kostenposten? *NB: Het totaal dient op te tellen tot 100%.*

	Taal	Rekenen-wiskunde	Burgerschaps-vorming	Digitale geletterdheid
% Extra personele inzet door (tijdelijke) uitbreiding van de werktijdfactor binnen het bestaande schoolteam				
% Extra personele inzet door het (tijdelijk) aannemen van nieuw personeel afkomstig van **binnen** ons bestuur				
% Extra personele inzet door het (tijdelijk) aannemen van nieuw personeel afkomstig van **buiten** ons bestuur				
% Deskundigheidsbevordering schoolteam				
% Inhuur van advies via externe deskundigen				

% Aanschaf van (extra) lesmateriaal				
% Meer en/of andere ICT-middelen				
% [Anders, namelijk]				
	100%	100%	100%	100%

6. a. Welk deel van de totale subsidiegelden heeft uw school *naar schatting* besteed aan externe partijen?
   - 0-100%

   b. [Indien 6a > 0%] Hoe is dit aandeel verdeeld over publieke en private externe partijen?
   - Publieke partijen: 0-100% (i: partijen met een wettelijke taak of minimaal 80% overheidsfinanciering)
   - Private externe partijen: 0-100% (i: marktpartijen zonder substantiële overheidsfinanciering)

7. a. [Indien 6a > 0%] Welk type externe partijen heeft uw school ingezet? *Meerdere antwoorden mogelijk*
   - Culturele aanbieders
   - Sportverenigingen
   - Bibliotheek
   - Aanbieders van (huiswerk)begeleiding/extra hulp aan leerlingen
   - Aanbieders van trainingen voor onderwijspersoneel
   - Onderwijs(advies)bureaus
   - Studenten
   - Leraren/docenten die zzp'er zijn
   - Anders, namelijk …

   b. [Indien 6a > 0%] Voor welk type activiteiten heeft uw school externe partijen ingezet? *Meerdere antwoorden mogelijk*
   - Professionalisering/scholing van onderwijspersoneel
   - Beleidsmatig advies
   - Procesbegeleiding
   - Verzorgen van regulier onderwijs/reguliere lessen
   - Verzorgen van bijles of huiswerkbegeleiding aan leerlingen
   - Begeleiden van onderwijspersoneel (coaching on the job)
   - Begeleiden van leerlingen
   - Andere activiteiten, namelijk ….

8. Heeft uw school alle subsidiegelden besteed?
   - Ja → door naar vraag 10
   - Nee

9. a. [Indien nee] Welk deel van de totale subsidiegelden is **niet** besteed? *NB: dit mag een grove schatting zijn.*
   - 1-100%
   - Weet ik niet

   b. [Indien nee] Waarom zijn niet alle subsidiemiddelen besteed? *Meerdere antwoorden mogelijk*
   - Er was niet genoeg personeel beschikbaar om de activiteiten uit te voeren
   - We hebben meer tijd nodig voor de uitvoering van de activiteiten
   - De activiteiten bleken minder relevant dan gedacht

- De activiteiten zijn (deels) op een andere manier bekostigd
- Anders, namelijk …

c. [Indien nee] Waar gaat uw school de resterende middelen aan besteden? *Meerdere antwoorden mogelijk*
- Voor het uitvoeren van de activiteiten uit het activiteitenplan na de subsidieperiode
- Aan andere maatregelen om de basisvaardigheden van leerlingen te verbeteren
- Aan maatregelen om de onderwijskwaliteit te verbeteren
- Aan maatregelen niet gerelateerd aan de onderwijskwaliteit
- Anders, namelijk …
- Dat weten we nog niet

ACTIVITEITENPLAN

10. Is het activiteitenplan tijdens de looptijd van de subsidie gewijzigd?
    - Nee → naar vraag 12
    - Ja, ons activiteitenplan is zeer beperkt gewijzigd
    - Ja, ons activiteitenplan is in zekere mate gewijzigd
    - Ja, ons activiteitenplan is zeer sterk gewijzigd

11. Waarom is het activiteitenplan gewijzigd? *Meerdere antwoorden mogelijk.*
    - Ten tijde van het opstellen van het activiteitenplan was nog geen definitieve keuze gemaakt t.a.v. de activiteiten/interventies
    - We zijn activiteiten/interventies vergeten op te nemen
    - We hebben te maken gehad met wisselingen binnen ons team wat heeft geleid tot andere keuzes t.a.v. de activiteiten/interventies
    - De werkdruk onder ons personeel was erg hoog, we hebben onze plannen moeten bijstellen
    - Er was nog financiële ruimte om het activiteitenplan uit te breiden
    - Door nieuwe informatie over de prestaties van onze leerlingen
    - Door het gebrek aan personeel, o.a. door ziekte en/of schaarste
    - Door het gebrek aan (externe) expertise en ondersteuning
    - Door tussentijdse evaluaties die aantoonden dat niet het gewenste effect wordt bereikt
    - Door voortschrijdend inzicht
    - Anders, namelijk …

UITVOERING VAN DE ACTIVITEITEN/INTERVENTIES

12. In hoeverre is het op uw school gelukt om de geplande activiteiten ter verbetering van de basisvaardigheden bij leerlingen uit te voeren?
    - Zeer slecht – zeer goed

13. Hoe tevreden bent u over de uitvoering van de activiteiten?
    - Zeer ontevreden – zeer tevreden

14. Graag krijgen we een beeld van de belangrijkste interventie die uw school heeft inzet. Dit is de interventie met de grootste (ervaren) impact op de basisvaardigheden van uw leerlingen. Beschrijf hiervan kernachtig de volgende punten:
    - Type interventie
    - Gericht op de basisvaardigheid
    - Doelgroep (welke leerlingen)

- Verantwoordelijke voor de uitvoering (geen namen vermelden, maar functie(s))
- Betrokkenen bij de uitvoering binnen de school (geen namen vermelden, maar functie(s))
- Beknopte beschrijving van de aanpak (inhoud, vorm en uitvoering)

15. a. Welke behulpzame elementen heeft uw school ervaren bij de uitvoering van de activiteiten/interventies? U dient maximaal 3 keuzes te maken en in een rangorde te plaatsen.
    - Voldoende draagvlak bij het betrokken personeel
    - Voldoende betrokkenheid van personeel
    - Voldoende betrokkenheid van stakeholders (ouders, externe partijen etc.)
    - Voldoende beschikbare tijd bij het betrokken personeel
    - Voldoende middelen
    - Externe ondersteuning en expertise
    - Goede samenwerking met alle betrokkenen
    - Inzet van deskundige specialisten (intern en/of extern)
    - Aansluiting van de interventies bij lopende ontwikkelingen op school
    - Urgentiebesef om de basisvaardigheden te verbeteren

    b. Welke belemmeringen heeft uw school ervaren bij de uitvoering van de activiteiten/interventies? U dient maximaal 3 keuzes te maken en in een rangorde te plaatsen.
    - Te hoge werkdruk/te weinig tijd bij het personeel
    - Tekort aan personeel
    - Te weinig draagvlak voor de uitvoering van de activiteiten/interventies
    - Tekort aan middelen
    - Reguliere schoolse zaken hebben prioriteit
    - Wisselingen in het schoolmanagement
    - Financiële onzekerheid door de tijdelijkheid van de subsidie

16. Welk platform voor kennis uit onderwijsonderzoek en de praktijk heeft u benut tijdens de subsidieperiode? *Meerdere antwoorden mogelijk*
    - Interventiekaart basisvaardigheden (https://www.masterplanbasisvaardigheden.nl/aan-de-slag-met-de-basisvaardigheden/interventiekaart-basisvaardigheden)
    - Onderwijskennis.nl en/of de Kennisrotonde van het NRO
    - Expertisepunt rekenen-wiskunde
    - Expertisepunt burgerschap
    - Expertisepunt digitale geletterdheid
    - SLO-website over basisvaardigheden
    - Anders, namelijk …
    - Geen → naar vraag 18

17. a. [antwoorden bij vraag 16 tonen] Hoe behulpzaam was dit platform voor het kunnen uitvoeren van uw plannen?
    - Helemaal niet behulpzaam
    - Niet echt behulpzaam
    - Een beetje behulpzaam
    - Best wel behulpzaam
    - Helemaal wel behulpzaam

    b. Kunt u uw antwoord(en) toelichten?
    - Open antwoord

18. [Indien prioriteitsschool] Heeft uw school één-op-één begeleiding gekregen van een onderwijscoördinator?
[i: Scholen met het oordeel onvoldoende of zeer zwak van de inspectie komen in aanmerking voor deze vorm van ondersteuning]
    - Ja
    - Nee → naar vraag 24
    - Weet ik niet → naar vraag 24

19. [Indien prioriteitsschool en ondersteuning van een onderwijscoördinator] Hoe waardeert u de ondersteuning van de onderwijscoördinator? Druk dit a.u.b. uit in een rapportcijfer.
    - Dropdown: cijfer 1-10

20. [Indien prioriteitsschool en ondersteuning van een onderwijscoördinator] Wat is de meerwaarde geweest van de onderwijscoördinator op de volgende aspecten?

	5-punt Likertschaal, geen meerwaarde weinig meerwaarde redelijke meerwaarde grote meerwaarde zeer grote meerwaarde n.v.t.
De plannen die uw school heeft gemaakt ten behoeve van het verbeteren van de basisvaardigheden	
De uitvoering van de activiteiten op uw school	
Inzicht krijgen in vraagstukken die op uw school spelen	
Kennis opdoen over interventies die op uw school kunnen worden ingezet	
Inzicht krijgen in de rol van de schoolleiding bij onderwijsverbetering	
Inrichten van een professionele organisatie	
Cyclisch en onderzoeksmatig werken	
Leren van en met andere scholen	
Doorlopen van de stappen rondom planvorming en verantwoording in het kader van de activiteitenperiode	

21. Heeft uw school deelgenomen aan een begeleid leernetwerk van OCW in het kader van de basisvaardigheden?
[i: In een begeleid netwerk werken meerdere scholen onder begeleiding van een onderwijscoördinator samen aan onderwijsverbetering. Scholen wisselen kennis en ervaringen uit en kunnen bij elkaar in de praktijk kijken]
    - Ja
    - Nee → naar vraag 24
    - Weet ik niet → naar vraag 24

22. [Indien deelname aan BLN] Hoe waardeert u de meerwaarde van deelname van uw school aan het begeleide leernetwerk? Druk dit a.u.b. uit in een rapportcijfer.
    - Dropdown: cijfer 1-10

23. [Indien deelname aan BLN] In welke mate heeft deelname aan het begeleide leernetwerk meerwaarde gehad voor uw school op de volgende aspecten?

	5-punt Likertschaal, geen meerwaarde weinig meerwaarde redelijke meerwaarde grote meerwaarde zeer grote meerwaarde n.v.t.
Inzicht krijgen in vraagstukken die op uw school spelen	
Hoe het team kan worden meegenomen in het verbeteren van de basisvaardigheden	
Kennis opdoen over interventies die op uw school kunnen worden ingezet	
Leren van en met andere scholen	
Cyclisch en onderzoeksmatig werken aan onderwijsverbetering	
Het opbouwen van contacten met andere scholen waarmee kennis en ervaringen kunnen worden uitgewisseld	

OPBRENGSTEN EN (DUURZAME) BORGING

24. [Alleen de basisvaardigheden laten zien die bij vraag 2 zijn ingevuld] Alles overziend, als u terugdenkt aan de prestaties van uw leerlingen voor aanvang van de subsidieregeling, zijn hun prestaties er sindsdien *gemiddeld* op vooruit gegaan?

	Geen vooruitgang	Nauwelijks vooruitgang	Merkbare vooruitgang	Aanzienlijke vooruitgang	Weet ik niet
Taal					
Rekenen-wiskunde					
Burgerschapsvorming					
Digitale geletterdheid					

25. [Alleen de basisvaardigheden laten zien die bij vraag 2 zijn ingevuld én indien 'vooruitgang' bij vraag 24] In hoeverre valt de vooruitgang bij uw leerlingen toe te schrijven aan de activiteiten die op uw school zijn uitgevoerd met behulp van de subsidieregeling?

	Helemaal niet	Met enige overtuiging	Met sterke overtuiging	Met volle overtuiging	Weet ik niet
Taal					
Rekenen-wiskunde					
Burgerschapsvorming					
Digitale geletterdheid					

26. Hoe zijn tijdens de subsidieperiode de vorderingen bij uw leerlingen gevolgd? *Meerdere antwoorden mogelijk*

a) Taal:

- Gegevens uit ons leerlingvolgsysteem (bijv. Cito, IEP, Leerling in beeld, JIJ-toetsen, DIA-toetsen, VAS-toetsen, ICE-toetsen)
- Leerlingresultaten op proefwerken en andere toetsen
- Zelfevaluatie/formatieve evaluatie door leerlingen
- Observatie-instrumenten
- Gesprekken met docenten
- Audits
- NCO-rapportage en/of NCO-leergroeirapportage
- Leesmonitor
- Resultaten van de doorstroomtoets
- Resultaten van eindexamens
- Anders, namelijk …

b) Rekenen-wiskunde

- Gegevens uit ons leerlingvolgsysteem (bijv. Cito, IEP, Leerling in beeld, JIJ-toetsen, DIA-toetsen, VAS-toetsen, BOOM-toetsen)
- Leerlingresultaten op proefwerken en andere toetsen
- Zelfevaluatie/formatieve evaluatie door leerlingen
- Observatie-instrumenten
- Gesprekken met docenten
- Bareka-rekentoetsen
- NCO-rapportage en/of NCO-leergroeirapportage
- Resultaten van de doorstroomtoets
- Resultaten van eindexamens
- Resultaten van de rekentoets
- Anders, namelijk…

c) Burgerschapsvorming:

- Quickscan burgerschap van het expertisepunt burgerschap
- Observaties van docenten bij leerlingen
- Leerlingenquêtes
- Gesprekken met leerlingen (en/of ouders)
- Gesprekken met docenten
- Burgerschap Meten van Rovict
- Werken met Kwaliteit (WMK)-vragenlijst
- Anders, namelijk…

d) Digitale geletterdheid:

- Observaties van docenten bij leerlingen
- Leerlingenquêtes
- Gesprekken met leerlingen (en/of ouders)
- Gesprekken met docenten
- MYRA van Kennisnet
- Internet Skills Scale (ISS) van de Universiteit Twente

- Anders, namelijk…

27. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over de opbrengsten van de subsidieregeling?

	Helemaal mee oneens	Mee oneens	Niet mee oneens, niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens
De opbrengsten van de subsidieregeling op onze school sluiten aan bij onze verwachtingen aan de start van de regeling					
Wij zijn tevreden over de opbrengsten van de subsidieregeling op onze school					
Wij hebben op school het maximale resultaat uit de subsidieregeling gehaald					
Zonder de subsidieregeling was het ons niet gelukt om dezelfde resultaten bij onze leerlingen te behalen					

28. Welk effect heeft de subsidieregeling gehad op onderstaande aspecten binnen uw school?

	Zeer negatief effect, negatief effect, geen effect, positief effect, zeer positief effect, weet ik niet
Expertise t.a.v. het leergebied taal [indien 'taal' bij vraag 2]	
Expertise t.a.v. het leergebied rekenen-wiskunde [indien 'rekenen-wiskunde' bij vraag 2]	
Expertise t.a.v. het leergebied burgerschap [indien 'burgerschap' bij vraag 2]	
Expertise t.a.v. het leergebied digitale geletterdheid [indien 'digitale geletterdheid' bij vraag 2]	
Onderzoekende cultuur/kritisch vermogen	
Bewustwording/urgentiegevoel m.b.t. basisvaardigheden	
Collectieve self-efficacy ('wij maken het verschil')	
Werkdruk	
Werkplezier	
Onderlinge afstemming/samenwerking (teamcohesie)	

Evidence-informed werken	
Professionaliteit van het team	
Specialismen/functiedifferentiatie binnen het team	

29. Hoe geeft uw school vorm aan duurzame borging van de activiteiten na afloop van de subsidieperiode?
Meerdere antwoorden mogelijk
    - (Een deel van) de activiteiten/interventies worden (aangepast) onderdeel van onze reguliere manier van werken
    - We zorgen ervoor dat medewerkers geschoold zijn om de opgedane kennis te behouden
    - We nemen de activiteiten structureel op in de begroting
    - We zetten de activiteiten voort door middel van andere subsidieregelingen
    - Anders, namelijk …
    - Op onze school wordt niet gewerkt aan duurzame borging, maar we zijn dit wel van plan
    - Op onze school wordt niet gewerkt aan duurzame borging. We zijn dit ook niet van plan

TOT SLOT

30. Heeft u naar aanleiding van deze vragenlijst nog opmerkingen?
    - Open antwoord

Hiermee bent u aan het eind gekomen van de vragenlijst. Hartelijk dank voor uw deelname! De resultaten van dit onderzoek worden dit najaar gepubliceerd via www.rijksoverheid.nl en zijn onderdeel van de halfjaarlijkse rapportage aan de Tweede Kamer over het Masterplan.

Klik op 'Afsluiten' om uw antwoorden te verzenden. Let op: Hierna kunt u uw antwoorden niet meer wijzigen.

“Met wetenschap naar weloverwogen keuzes”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2026-150
ISBN 978-90-5220-734-6

Informatie & Disclaimer
SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Gebruik van generatieve AI
SEO kan generatieve AI gebruiken ter ondersteuning van werkzaamheden zoals informatieverzameling, data-analyse, programmeertaken, tekstverwerking, transcriptie of vertaling. SEO neemt hierbij passende maatregelen ter bescherming van vertrouwelijke informatie en persoonsgegevens. AI-output wordt door onze onderzoekers beoordeeld en geverifieerd. SEO blijft verantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van de analyses, conclusies en eindproducten.

Copyright © 2026 SEO Amsterdam.
Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl

seo • economisch onderzoek